Камуністычная партыя (бальшэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 22 (5966) АЎТОРАК 28 СТУДЗЕНЯ 1936 г. Год выдання XIX

ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

„З кожным днём становіцца жыць лепш і весялей. Дзякуй таварышу СТАЛІНУ за заможнае жыццё ў калгасах. Дзякуй таварышу СТАЛІНУ за клопаты аб нас“.

(З прамовы трактарыста Хоцімскай МТС тав. Д. А. ЯЧМЯНЕВА).

Жанчыны ў калгасах — вялікая сіла

На Ўсебеларускай нарадзе перадавікоў ураджайнасці, калі на трыбуну вышла калгасніца Заслаўскага раёна Антаніна Кірмашук, загрымела бура апладысментаў і прывітанняў. І ўсе 700 прысутных на нарадзе знатных людзей Савецкай Беларусі — героі і гераіні калгаснай працы ўсталі і стоячы віталі разам з кіраўнікамі КП(б)Б і ўрада БССР маладую калгасніцу Антаніну Кірмашук. Чаму такі небывалы велізарны гонар быў аказан калгасніцы Кірмашук? Усе ўдзельнікі Ўсебеларускай нарады перадавікоў ураджайнасці, члены ЦК КП(б)Б і ўрада БССР горача віталі жанчыну, новую жанчыну савецкай краіны, новую гераіню калгаснай працы, якая дабілася ўсесаюзнага рэкорду на ручным трапанні льну. Антаніна Кірмашук натрапала 150 кілаграмаў льну ўручную 12, 14 і 15 нумарамі. Антаніна Кірмашук заваявала для сябе і для Савецкай Беларусі ўсесаюзнае першынства па трапанню льну.

Тое, што расказала аб сабе з трыбуны нарады гэта выдатная гераіня калгаснай працы, — гэта расказ аб лёсе многіх і многіх тысяч працоўных жанчын, гэта расказ аб лёсе тых жанчын, якія раней былі асуджаны на галечу, надрыўную працу і пагібель у бяспраўі, [illegible]

Антаніна Кірмашук, [illegible] батрачыць у кулакоў, [illegible]

[illegible] пралетарская рэвалюцыя, [illegible] партыя [illegible] Сталіным. [illegible]

[illegible] таварыш Сталін [illegible]

[illegible]

1.200 гектараў, узнагароджана вышэйшай узнагародай партыі і ўрада Савецкага Саюза—ордэнам Леніна. [illegible]

[illegible] Чубакова, [illegible] 708 гектараў.

[illegible]

Таварыш Сталін [illegible]

[illegible]

Жанчыну ў калгасах — вялікая сіла. [illegible] Сталін.

Калгаснікі падтрымліваюць свайго дэлегата

ПОЛАЦК, 27 студзеня. (БЕЛТА). У калгасе «Чырвоная Горка», Сосніцкага сельсавета, адбыўся агульны сход калгаснікаў, прысвечаны ўдзелу ў Ўсебеларускай нарадзе перадавікоў ураджайнасці свайго дэлегата на нарадзе — Тачылава Усціна.

У пасланай ім на прэзідыум Ўсебеларускай нарады тэлеграме калгаснікі пішуць:

«Даведаўшыся, што наш дэлегат выступіў на нарадзе з прамовай, у якой даў слова, [illegible] з гектара, мы, калгаснікі, поўнасцю падтрымліваем абавязацельствы свайго дэлегата. [illegible] будзе выканана. [illegible]

Мы запэўнім усіх дэлегатаў і кіраўніка КП(б)Б і ўрада Савецкай Беларусі, што [illegible] сталінскі ўраджай».

Усебеларуская нарада па ўраджайнасці

Ранішняе пасяджэнне 27 студзеня

Трэці дзень прадаўжае сваю работу Ўсебеларуская нарада перадавікоў ураджайнасці, трактарыстаў і машыністаў малатарань.

На трыбуне нарады з'яўляюцца ўсё новыя і новыя майстры ўраджаю. Яны гавораць як сапраўдныя інжынеры зямлі. Яны дзеляцца вялікім вопытам і практыкай высокага майстэрства работы на калгасных палях.

Выступае старшыня калгаса імя Будзённага, Капыльскага раёна т. **Гілер.** Ён гаворыць аб тым, што ўжо ў 1935 годзе ў калгасе знялі з гектара 130 пудоў пшаніцы, а на лепшых участках 162 пуды, аўса ад 125 да 162 пудоў і бульбы 1.020—1.200 пудоў. Ільноваланна атрымана 6 цэнтнераў з гектара. Вось вынікі чэснай адданай працы на вольнай калгаснай зямлі. Вось вынікі прымянення агратэхнікі і добрай, стараннай апрацоўкі глебы.

Тав. Гілер выклікае на сацыялістычнае спаборніцтва за высокі ўраджай калгасы Слуцкага раёна.

Аграном **Дунаеўскі** з соўгаса «Залог пяцігодкі», Пухавіцкага раёна, дзеліцца вопытам асваення балот. Там, дзе нядаўна яшчэ не ступала нага чалавека, зараз і на гэтых асушаных балотах, пад кіраўніцтвам партыі, мы атрымліваем вялікія ўраджаі. У мінулым годзе на балоце ўчастак аўса ў 15 гектараў даў у сярэднім 183 пуды з кожнага гектара. Ячмень даў 136 пудоў. 10 гектараў бульбы па 1.500 пудоў. Непраходныя раней балоты ператвараюцца ў квітнеючыя калгасныя палі.

Торф, тарфаванне глебы адно з эфектыўных мерапрыемстваў у барацьбе за ўраджай. Ва ўмовах БССР торф можа даць нам сотні тысяч дадатковых цэнтнераў зярна. Гэта пацвярджае практыкай свайго калгаса старшыня арцелі імя Сталіна, Менскага раёна тав. **Грыгарцэвіч.** Дзякуючы прымяненню торфу на ўгнаенне калгас імя Сталіна летась атрымаў добры ўраджай — ячменю — 102 пуды з гектара, 4 гектары далі па 140 пудоў, аўса — па 102 пуды, 4 гектары далі па 132 пуды.

— Чэсная работа на калгасным полі, — гаворыць тав. Грыгарцэвіч, — добра аплаціла калгаснікаў. Сям'я калгасніка Савіча, напрыклад, якая мае трох працаздольных, выпрацавала 1.020 працадзён і атрымала 147 пудоў зернавых, 622 пуды бульбы, 64 пуды гародніны і 1.120 рублёў грашыма.

Сталінскі лозунг аб калгаснай заможнасці стаў рэальнасцю.

Аб перамагаючай сталінскай праўдзе, якая на працягу трох дзён гучыць з трыбуны нарады, з вуснаў стаханаўцаў сельскай гаспадаркі, ярка і вобразна сказаў у сваім выступленні загадчык сельскагаспадарчым аддзелам ЦК КП(б)Б тав. **Картукоў.**

— Беларускія контррэвалюцыйныя нацыянал-дэмакраты, — гаворыць тав. **Картукоў,** — Кісляков і Міхайлаў у высунутым імі плане пяцігадовага развіцця сельскай гаспадаркі вызначылі прырост зернавых з гектара ў размеры 5 пудоў. А старшыня калгаса «Чырвоны партызан», Менскага раёна, т. **Бейне** за адзін год бярэцца павялічыць ураджай на 40 пудоў.

Партыя разграміла нацыянал-дэмакратызм. Стаханаўцы сельскай гаспадаркі апракідваюць зараз усе нормы буржуазнай навукі.

Тав. Картукоў спыняецца на тых канкрэтных задачах, якія паўстаюць зараз перад усёй БССР, перад кожным старшынёй калгаса, кожным брыгадзірам, кожным калгаснікам і калгасніцай у барацьбе за сталінскія 7—8 мільярдаў.

З трыбуны нарады аграном-меліяратар Аршаншчыны тав. **Стрэльскі** заяўляе аб тым, што ён бярэ шэфства над калгасам «Чырвоны бераг» і прыкладзе ўсе сілы, каб калгас атрымаў жыта і аўса не менш 27 цэнтнераў з гектара, пшаніцы і ячменю 30 цэнтнераў і бульбы 1.000 пудоў.

Старшынствуючы тав. **Бенек** прадастаўляе слова старшыні Савета Народных Камісараў БССР тав. **Міналаю Матвеевічу Галадзеду.**

З'яўленне тав. Галадзеда на трыбуне выклікае бурную авацыю ўсёй залы. Раздаюцца воклічы: «Няхай жыве наш ордэнаносец!»

Тав. Галадзед у сваім выступленні, якое не раз перарываецца апладысментамі дэлегатаў, на канкрэтных фактах і лічбах ураджайнасці перадавых калгасаў паказвае, што Беларусь мае ўсе ўмовы для таго, каб выканаць сталінскае заданне аб 7—8 мільярдах пудоў хлеба.

— Беларускі народ вылучыў са свайго асяроддзя тысячы арганізатараў сацыялістычнай вытворчасці. Ён мае сваіх Дземчэнка, сваіх Стаханавых і Бусыгіных. Ён ніколі не адстане ад другіх народаў Савецкага Саюза.

Гарачыя апладысменты ўсёй залы пакрываюць словы тав. Галадзеда.

Пад бурныя воплескі дэлегатаў удзельнік нарады тав. Багуза зачытвае тэкст пісьма мудраму і любімаму правадыру народаў тав. **Сталіну** ад майстроў ураджаю БССР. Нарада аднадушна зацвярджае тэкст пісьма, якое падпіша кожны дэлегат.

На трыбуне лепшая трапальшчыца Савецкага Саюза **Антаніна Кірмашук** з калгаса «Звязда», Заслаўскага раёна. Зала сустракае яе гулам апладысментаў. Антаніна расказвае, як яна дабілася ўсесаюзнага рэкорду. Пачуўшы аб прамове таварыша **Сталіна,** пра **Алексея Стаханава, Марыю Дземчэнка,** Антаніна рашыла ва што-б там ні стала дабіцца рэкорду. Дзень за днём яна павышала выпрацоўку. Спачатку дала 30 кілограм, потым 40, нарэшце дабілася 80 кілограм. Пабываўшы на прыёме ў таварыша **Гікало** і **Галадзеда,** вярнуўшыся ў свой калгас, Антаніна дала 115 кілограм.

— 20 студзеня, калі ў калгасе праводзіўся стаханаўскі дзень,— гаворыць т. Кірмашук, — я дала 150 кілограмаў. Апошнія словы тав. Кірмашук заглушаюцца бурай апладысментаў усёй залы.

На ранішнім пасяджэнні выступілі тт. **Вінаградаў** — старшыня калгаса «Чырвоная томля», які перадаў прывітанне нарадзе ад калгаснікаў Калінінскай вобласці, **Мацюшэнка** — брыгадзір калгаса імя Дзержынскага, Рэчыцкага раёна, **Сініцкі** — брыгадзір калгаса «Савічы», Брагінскага раёна, і **Карсунскі** — ад ільнаводчага кіраўніцтва Наркамзема Саюза.

Вячэрняе пасяджэнне 27 студзеня

Вячэрняе пасяджэнне Ўсебеларускай нарады па ўраджайнасці адкрывае тав. **Бенек.**

Пад гучныя апладысменты тав. Бенек чытае тэлеграму з калгаса «Чырвоная Горка», Полацкага раёна. Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоная Горка» даведаліся аб выступленні старшыні свайго калгаса т. Тачылава на вячэрнім пасяджэнні 26 студзеня. У тэлеграме яны запэўняюць старшыню тав. Тачылава і дэлегатаў нарады, што даныя ім на нарадзе абавязацельствы яны выканаюць.

З палкай прамовай выступае ордэнаносец — калгасніца Рэпкінскага раёна, Чэрнігаўскай вобласці, **Марыя Ісачэнка.** Яна расказвае аб поспехах свайго калгаса ў барацьбе за высокі ўраджай. За гэтыя поспехі яна ў Маскве на Ўсесаюзнай нарадзе перадавікоў ураджайнасці атрымала найвышэйшую ўзнагароду — **ордэн Леніна.**

Наступным выступае аграном ільнокіраўніцтва Наркамзема БССР тав. **Шорахаў.** Ён гаворыць аб вядучай культуры ў рэспубліцы — ільне.

Таварышы **Башкіраў** з Гомельскага раёна, **Зайцаў** з калгаса «Перамога», Талачынскага раёна **Рэўтовіч** з калгаса «Інтэрнацыянал», Уздзенскага раёна, расказваюць аб сваім вопыце барацьбы за высокі ўраджай.

У прэзідыуме з'яўляецца сакратар ЦК КП(б)Б тав. **Гікало.** Удзельнікі нарады горача сустракаюць кіраўніка КП(б)Б. Дэлегаты стоячы наладжваюць бурную авацыю ў гонар вялікага і мудрага таварыша **Сталіна.**

Праф. **Шыперна** ў сваім выступленні гаворыць аб перспектывах ураджаю на балотах.

З асаблівай увагай дэлегаты слухаюць агранома Сенненскай МТС тав. **Курганаву,** якая ў складзе беларускай дэлегацыі прымала ўдзел на з'ездзе перадавікоў ураджайнасці Заходняй вобласці.

Затым выступілі т. **Голуб** з калгаса «Партызан», Бабруйскага раёна, т. **Нупрык**—брыгадзір калгаса імя 9-га студзеня, Дзяржынскага раёна, дырэктар Горацкага сельскагаспадарчага інстытута тав. **Пелінан.**

Бурай апладысментаў сустракаюць дэлегаты з'яўленне на трыбуне першага сакратара ЦК КП(б)Б тав. **Гікало.** З найвялікшай увагай на працягу двух гадзін уся зала слухае яго глыбока змястоўную прамову аб людзях, якіх выхавала партыя пад кіраўніцтвам мудрага правадыра — генія нашай эпохі таварыша **Сталіна.**

Сярод калгаснікаў і рабочых выраслі новыя людзі з новымі адносінамі да працы.

— І вось, — гаворыць тав. **Гікало,**—ва ўсіх сваіх выступленнях таварыш **Сталін** патрабуе ўвагі да гэтых людзей, дапамогі ім. І калі мы, партыя і ўрад, выканаем гэту задачу — дапаможам вам, перадавікам калгасных палёў і стаханаўцам прамысловасці, — то ўказанні таварыша **Сталіна** будуць не толькі выкананы, але і перавыкананы.

Тав. **Гікало** спыняецца на абавязацельствах, узятых на сябе БССР у сацыялістычным спаборніцтве з Заходняй і Чэрнігаўскай абласцямі, і выказвае глыбокую ўпэўненасць, што калгаснікі Савецкай Беларусі гэтыя абавязацельствы выканаюць. Зарукай гэтаму з'яўляецца той магутны стаханаўскі рух, які зараз ахапляе ўсю краіну.

Прамова тав. **Гікало** не раз перарываецца бурнымі апладысментамі.

Нарада прымае адозву да ўсіх калгаснікаў і калгасніц БССР.

Тав. **Бенек** абвяшчае Ўсебеларускую нараду перадавікоў ураджайнасці, трактарыстаў і машыністаў малатарань закрытай.

Дэлегаты ўстаюць і спяваюць «Інтэрнацыянал».

КАЛГАСНЫ ДЗЕД*)

І з выгляду просты, і проста адзет,
Ды гэта не проста, не так сабе дзед.

І шэрая світка зусім ніпрычым, —
У дзеда важнецкі інспектарскі чын.

Інспектар па якасці — гэта-ж не жарт
Патрэбны тут веды, і пільнасць, і гарт

І чын яму спаць не дае па начах, —
Мільгаюць у дзеда агрэхі ў вачах.

Вясновае сонца вачэй не пратрэ,
А дзеда ўжо клопат, руплівасць бярэ,

А чын ужо штурхае дзеда пад бок:
— Таварыш інспектар! Пара, галубок...

І птушак ласужых звіняць галасы,
І дзедавы ногі шчымяць ад расы.

Ды ног. то, ўласна, зусім ніпрычым,
І моршчыцца ў дзеда ёсць многа прычын:

Вунь шэрае штосьці на чорнай раллі, —
Няўжо-ж бо нядбайнікі зноў падвялі?

І грозна, і гнеўна глядзіць ён на грэх, —
І ўсыпле-ж дзед Сцёпку за гэты агрэх!

Аловак наслініў, каб скласці ўжо акт,
«Агрэх»-жа як скочыць! — Не прывід, а факт! —

Як вушы наставіць, як дасць лататы!
Праз поле, праз поплаў ды проста ў кусты.

Прысеў аж тагды, як дапаў у куп'ё.
А дзед пагражае: «Ну, шчасце тваё!»

Аловак павольна ў кішэню кладзе
І строгі, і важны па ўзмежку ідзе,

І промень блукае ў сівых валасах,
І ногі прыемна халодзіць раса.

. . . .

За тое, што добра дагледзеў вясны,
У прэмію дзеду падносяць штаны.

Штаны, як штаны... Мо' каб крышку вужэй.
Ды гонар для дзеда за ўсё даражэй.

Дахаты ён прыдзе, пакажа старой:
«— Ты ўсё мяне лаеш, а я вось герой».

Прытуліць старую к сівой барадзе
І горда падарак на стол пакладзе.

К. КРАПІВА.

*) Верш гэты прысвячаю самаму старэйшаму дэлегату на Ўсебеларускай нарадзе майстроў ураджаю т. **Петрачэнку** — інспектару па якасці калгаса імя тав. Чарвякова, Прапойскага раёна.

Антаніна КІРМАШУК — удзельнік усебеларускай нарады па ўраджайнасці, натрапаўшая ўручную 150 кілаграмаў ільну 12, 14 і 15 нумарамі.

ДАГАВОР СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА

Мы, брыгадзіры трактарных брыгад і трактарысты ад КАПЫЛЬСКАЙ МТС, Зоня Рачок, Янка Казел і Віктар Шкуцько, і ад ХОЦІМСКАЙ МТС — Оскар Чэчык, Зміцер Ячмінеў, Раман Чубакоў і Ільля Фроленкаў, заключылі паміж сабой гэты дагавор соцыялістычнага спаборніцтва.

Брыгада Зоні Рачок абавязваецца: 1) Узараць за вясну, лета і восень 1936 года на кожны трактар «ХТЗ» па 1.100 гектараў; 2) засеяць кожнай радковай сеялкай за сезон 400 гектараў; 3) падрыхтаваць з сваіх трактарыстаў двух брыгадзіраў; 4) на кожную машыну падрыхтаваць з вучняў трактарыстаў; 5) каб кожны трактарыст брыгады здаў тэхнічны экзамен на «выдатна»; 6) навучыць і пасадзіць на трактар чатырох дзяўчат; 7) добрым доглядам машыны дабіцца, каб па сканчэнні гаспадарчага года ніводная машына не падлягала капітальнаму рамонту; 8) высокаякаснай работай забяспечыць у калгасах, абслугоўваемых брыгадай ураджай зернавых не ніжэй 18 цэнтнераў.

Брыгада Чэчыка Оскара абавязваецца:

1) Узараць за вясну, лета і восень 1936 года не менш 1.200 гектараў на трактар. Трактарыст Чубакоў абавязваецца на сваім трактары ўзараць 1.600 гектараў; 2) забяспечыць, каб увесь склад трактарыстаў у выніку работы 1936 года стаў брыгадзірамі, і адначасова падрыхтаваць для сябе трактарыстаў з ліку прычэпшчыкаў; 3) засеяць кожнай радковай сеялкай за сезон (вясновая і азімая сяўба) 400 гектараў; 4) выпрацаваць на паўночным камбайне не менш 400 гектараў; 5) дабіцца, каб усе старшыя рулявыя здалі тэхнічны мінімум за брыгадзіраў; 6) высокаякаснай работай забяспечыць ураджай зернавых у калгасах, абслугоўваемых брыгадай не ніжэй 15 цэнтнераў з гектара.

Брыгады абавязваюцца:

1) Да пачатку работ правесці вытворчыя канферэнцыі з праўленнямі калгасаў і брыгад і супольна распрацаваць графік работ трактараў; дабіцца выдзялення прычэпшчыкаў і замацавання іх на ўвесь сезон за трактарамі

2) Брыгадзіры асабіста абавязваюцца прыняць самы актыўны ўдзел пры заключэнні дагавору МТС з калгасамі на 1936 год, а таксама ў распрацоўцы вытворча-фінансавых планаў калгасаў [illegible] з тым, каб забяспечыць бесперабойнае забеспячэнне брыгад гаручым, змазачным, пасяўным насеннем, запаснымі часткамі і т. д.

3) Брыгадзір павінен рабіць штодзенны агляд трактараў і асабіста прысутнічаць пры змене трактарыстаў і перадачы імі машын адзін другому.

ЗОНЯ РАЧОК, ЯНКА КАЗЕЛ, ВІКТАР ШКУЦЬКО (ад Капыльскай МТС) ОСКАР ЧЭЧЫК, ЗМІЦЕР ЯЧМІНЕЎ, РАМАН ЧУБАКОЎ, ІЛЬЯ ФРОЛЕНКАЎ (ад Хоцімскай МТС).

***

Ад імя дырэкцыі Хоцімскай і Капыльскай МТС намеснік дырэктара па палітчасці Капыльскай МТС тав. **Аўхімовіч** і намеснік дырэктара па палітчасці Хоцімскай МТС тав. **Ханін** заключылі дагавор соцыялістычнага спаборніцтва на наступнае:

1) Забяспечыць правядзенне ўсіх мерапрыемстваў, прынятых брыгадамі Рачок і Чэчыка ўсімі брыгадамі МТС.

2) Па Капыльскай МТС давесці сярэднюю выпрацоўку на трактар у пераводзе на мяккае ворыва 700 гектараў, а па Хоцімскай МТС 725 гектараў; на малатарню МК 1100—1000 тон, на радавую сеялку — 250 гектараў.

3) Дабіцца эканоміі гаручага па МТС на 10 проц., а патаненні работ—на 20 проц. да планавага задання.

4) Дабіцца ўраджайнасці ў калгасах, абслугоўваемых Капыльскай МТС — зернавых 18 цэнтнераў, бульбы 250 цэнт., ільновалакна 6 цэнтнераў; па Хоцімскай МТС — зернавых 14 цэнтнераў, бульбы 170 цэнтнераў, валакна 3,8 цэнтнера.

5) Капыльская МТС абавязваецца падрыхтаваць дзве жаночыя трактарныя брыгады, а Хоцімская МТС — 5 трактарыстаў.

6) Абедзве МТС абавязваюцца забяспечыць, каб 50 проц. старшых рулявых сталі трактарыстамі першай катэгорыі.

7) Капыльская МТС абавязваецца падрыхтаваць аднаго старшага механіка для перадачы другой МТС.

ПАПРАЎКА

Пры перакладзе даклада тав. А. І. Стэцкага, які змешчан у «Звяздзе» 26 студзеня, дапушчана грубая палітычная памылка.

У цытаце В. І. Леніна слова «мір» памылкова перакладзена «свет».

Гэту цытату ў першым абзацы раздзела трэба чытаць так:

«Прадукцыйнасць працы, гэта, у апошнім разрахунку, самае важнае, самае галоўнае для перамогі новага грамадскага ладу Капіталізм стварыў прадукцыйнасць працы, небывалую пры прыгонніцтве. Капіталізм можа быць канчаткова пераможан і будзе канчаткова пераможан тым, што соцыялізм стварае новую, значна больш высокую прадукцыйнасць працы. Гэта — справа вельмі трудная і вельмі доўгая, але **яна пачата,** вось у чым самае галоўнае. Калі ў галоднай Маскве летам 1919 г. галодныя рабочыя, перажыўшыя цяжкія чатыры гады імперыялістычнай вайны, потым паўтара года яшчэ больш цяжкай грамадзянскай вайны, змаглі пачаць гэту вялікую справу, то якое будзе развіццё далей, калі мы пераможам у грамадзянскай вайне і заваюем мір?» (Ленін, творы, т. XXIV, стар. 342).

На фронце гістарычнай навукі

У Соўнаркоме Саюза ССР і ЦК ВКП(б)

Прыдаючы важнае значэнне належнай пастаноўцы выкладання грамадзянскай гісторыі ў школах СССР, Совет Народных Камісараў Саюза ССР і ЦК ВКП(б) яшчэ 16 мая 1934 г. прынялі і апублікавалі вядомую пастанову «Аб выкладанні грамадзянскай гісторыі ў школах СССР». У гэтай пастанове Соўнарком і ЦК ВКП(б) канстатавалі нездавальняючасць пастаноўкі выкладання гісторыі ў школах СССР. Соўнарком і ЦК ВКП(б) устанавілі, што галоўным недахопам падручнікаў гісторыі і самога выкладання з'яўляецца іх адцягнены, схематычны характар: **«Замест выкладання грамадзянскай гісторыі ў жывой, цікавай форме з прывядзеннем важнейшых падзей і фактаў у іх храналагічнай паслядоўнасці, з характарыстыкай гістарычных дзеячоў, вучням падносяць абстрактныя азначэнні грамадска-эканамічных фармацый, падмяняючы такім чынам звязнае выкладанне грамадзянскай гісторыі адцягненымі соцыялагічнымі схемамі».** (З пастановы Соўнаркома і ЦК ВКП(б) ад 16 мая 1934 г.).

Соўнарком і ЦК указалі, што **«рашаючай умовай цвёрдага ўсваення вучнямі курса гісторыі з'яўляецца захаванне гісторыка-храналагічнай паслядоўнасці ў выкладанні гістарычных падзей з абавязковым замацаваннем у памяці вучняў важнейшых гістарычных з'яў, гістарычных дзеячоў, храналагічных дат. Толькі такі курс гісторыі можа забяспечыць неабходныя для вучняў даступнасць, нагляднасць і канкрэтнасць гістарычнага матэрыялу, на аснове чаго толькі і магчымы правільны разбор і правільнае абагульненне гістарычных падзей, якія падводзяць вучня да марксісцкага разумення гісторыі».**

У адпаведнасці з гэтым было пастаноўлена падрыхтаваць к чэрвеню 1935 г. новыя падручнікі па гісторыі:

а) гісторыя старажытнага свету;
б) гісторыя сярэдніх вякоў;
в) новая гісторыя;
г) гісторыя СССР;
д) новая гісторыя залежных і каланіяльных краін.

Соўнарком і ЦК ВКП(б) пастанавілі арганізаваць для складання новых падручнікаў пяць груп і зацвердзілі персанальны склад гэтых груп.

9 чэрвеня 1934 г. ЦК ВКП(б) і Соўнаркомам Саюза ССР было вырашана пытанне аб увядзенні ў пачатковай і няпоўнай сярэдняй школе элементарнага курса гісторыі СССР і арганізаваны групы па складанню элементарных падручнікаў гісторыі СССР.

14 жніўня 1934 г. ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР адобрылі прадстаўленыя тт. Сталіным, Кіравым і Ждановым заўвагі па поваду канспектаў новых падручнікаў па «Гісторыі СССР» і «Новай гісторыі».

У гэтых заўвагах былі падвергнуты грунтоўнаму разбору і суровай крытыцы абодва канспекты, прычым, як было ўстаноўлена, асабліва нездавальняюча быў складзен канспект па гісторыі СССР, які быў багат вялікай колькасцю ненавуковых, няграматных, з пункту гледжання марксізма, азначэнняў, выяўляўся крайняй неахайнасцю, асабліва недапушчальнай пры стварэнні «падручніка, дзе павінна быць узважана кожнае слова і кожнае азначэнне». Буйныя, хоць і меншыя недахопы меў таксама канспект падручніка па «Новай гісторыі».

Заўвагі тт. Сталіна, Кірава і Жданава вычарпальным чынам указалі ў якім напрамку неабходна было пераапрацаваць канспекты і падрыхтоўваемыя падручнікі. Аднак, Соўнарком СССР і ЦК ВКП(б) вымушаны канстатаваць, што прадстаўленыя зараз на разгляд СНК і ЦК падручнікі па гісторыі большай часткаю нездавальняючыя, па-ранейшаму маюць тыя-ж недахопы, на якія ўказана вышэй. Асабліва нездавальняюча складзен падручнік па «Гісторыі СССР», прадстаўлены групай прафесара Ванага, а таксама падручнікі па элементарнаму курсу гісторыі СССР для пачатковай школы, прадстаўленыя групамі Мінца і Лазінскага. Тая акалічнасць, што аўтары ўказаных падручнікаў прадаўжаюць настойваць на неаднаразова ўжо ўскрытых партыяй і яўна няграўнтоўных гістарычных азначэннях і ўстаноўках, якія маюць у сваёй аснове вядомыя памылкі Пакроўскага, Соўнарком і ЦК не могуць не расцэньваць, як сведчанне таго, што сярод некаторай часткі нашых гісторыкаў, асабліва гісторыкаў СССР укараніліся антымарксісцкія, антыленінскія, па сутнасці справы, ліквідатарскія, антынавуковыя погляды на гістарычную навуку. Соўнарком і ЦК ВКП(б) падкрэсліваюць, што гэтыя шкодныя тэндэнцыі і спробы ліквідацыі гісторыі, як навукі, звязаны ў першую чаргу з пашырэннем сярод некаторых нашых гісторыкаў памылковых гістарычных поглядаў, уласцівых так званай «гістарычнай школе Пакроўскага». Соўнарком і ЦК указваюць, што задача перамагання гэтых шкодных поглядаў з'яўляецца неабходнай прадпасылкай як для складання падручнікаў па гісторыі, так і для развіцця марксісцка-ленінскай гістарычнай навукі і ўздыму гістарычнай адукацыі ў СССР, якія маюць важнейшае значэнне для справы нашай дзяржавы, нашай партыі і для абучэння падрастаючага пакалення.

У адпаведнасці з гэтым Соўнарком Саюза ССР і ЦК ВКП(б) пастанавілі стварыць для прагляду і карэннага паляпшэння, а ў выпадку неабходнасці і для пераробкі ўжо напісаных падручнікаў па гісторыі, камісію Соўнаркома і ЦК ВКП(б) у складзе тт. Жданава (старшыня), Радэка, Сванідзе, Горына, Лукіна, Якаўлева, Быстранскага, Затонскага, Файзулы Хаджаева, Баумана, Бубнова і Бухарына. Гэтай камісіі прадастаўлена права арганізаваць групы для прагляду асобных падручнікаў, а таксама абвяшчаць конкурс на падручнікі ўзамен тых, якія будуць прызнаны камісіяй падлягаючымі карэннай пераробцы.

Соўнарком і ЦК пастанавілі таксама апублікаваць у друку заўвагі тт. Сталіна, Кірава і Жданава і іншыя матэрыялы па гэтаму пытанню.

Пастанова ЦК ВКП(б) і СНК Саюза ССР

Для прагляду і паляпшэння, а ў неабходных выпадках і для пераробкі ўжо напісаных падручнікаў па гісторыі, арганізаваць камісію ў складзе тт. Жданава (старшыня), Радэка, Сванідзе, Горына, Лукіна, Якаўлева, Быстранскага, Затонскага, Файзулы Хаджаева, Баумана, Бубнова і Бухарына.

Камісіі прадаставіць права арганізаваць групы для прагляду асобных падручнікаў, а таксама абвяшчаць конкурс на падручнікі ўзамен тых, якія будуць прызнаны падлягаючымі карэннай пераробцы. У першую чаргу павінны быць прагледжаны падручнікі па элементарнаму курсу гісторыі СССР і па новай гісторыі.

Старшыня СНК Саюза ССР В. МОЛАТАЎ.

Сакратар ЦК ВКП(б) І. СТАЛІН.

26 студзеня 1936 года.

Заўвагі па поваду канспекта падручніка па „Гісторыі СССР"

Група Ванага не выканала задання і нават не зразумела самога задання. Яна склала канспект **рускай гісторыі, а не гісторыі СССР,** г. зн. гісторыі Русі, але без гісторыі народаў, якія ўвайшлі ў склад СССР (не ўлічаны даныя па гісторыі Украіны, Беларусі, Фінляндыі і іншых прыбалтыцкіх народаў, паўночна-каўказскіх і закаўказскіх народаў, народаў Сярэдняй Азіі і Далёкага Ўсходу, а таксама волжскіх і паўночных народаў — татары, башкіры, мардва, чувашы і т. д.).

У канспекце не падкрэслена анексіяністска-каланізатарская роля рускага царызма разам з рускай буржуазіяй і памешчыкамі («царызм — турма народаў»)

У канспекце не падкрэслена контррэвалюцыйная роля рускага царызма ў знешняй палітыцы з часоў Екацерыны II да 50-х гадоў XIX стагоддзя і далей («царызм, як міжнародны жандар»).

У канспекце звалены ў адну кучу феадалізм і дафеадальны перыяд, калі сяляне не былі яшчэ запрыгонены; самадзяржаўны лад дзяржавы і лад феадальны, калі Расія была раздроблена на мноства самастойных поўдзяржаў.

У канспекце звалены ў адну кучу паняцці — рэакцыя і контррэвалюцыя, рэвалюцыя «наогул», рэвалюцыя буржуазная і рэвалюцыя буржуазна-дэмакратычная.

У канспекце не даны ўмовы і вытокі нацыянальна-вызваленчага руху пакораных царызмам народаў Расіі і, такім чынам, Кастрычніцкая рэвалюцыя, як рэвалюцыя, вызваліўшая гэтыя народы ад нацыянальнага гнёту, астаецца нематываванай, роўным чынам нематываваным астаецца стварэнне Саюза ССР.

Канспект багаты ўсякага роду заціганымі трафарэтнымі азначэннямі, накшталт «паліцэйскі тэрор Нікалая I», «разінШчына» і «пугачоўшчына», «наступленне памешчыцкай контррэвалюцыі ў 70-х гг. XIX стагоддзя», «першыя крокі прамысловага перавароту», «першыя крокі царызма і буржуазіі ў барацьбе з рэвалюцыяй 905—907 гг.» і так далей. Аўтары канспекта слепа капіруюць заціганыя і зусім ненавуковыя азначэнні ўсякага роду буржуазных гісторыкаў, забываючы аб тым, што яны абавязаны даць нашай моладзі марксісцкія, навукова-ўгрунтаваныя азначэнні.

Канспект не адлюстроўвае ролі і ўплыву заходне-еўрапейскіх буржуазна-рэвалюцыйных і соцыялістычных рухаў на фармаванне буржуазнага рэвалюцыйнага руху і руху пролетарска-соцыялістычнага ў Расіі. Аўтары канспекта, відаць, забылі, што рускія рэвалюцыянеры лічылі сябе вучнямі і паслядоўцамі вядомых карыфеяў буржуазна-рэвалюцыйнай і марксісцкай мыслі на Захадзе.

У канспекце не ўлічаны карэнні першай імперыялістычнай вайны і роля царызма ў гэтай вайне, як рэзерва для заходне-еўрапейскіх імперыялістычных дзяржаў, роўна як не ўлічана залежная роля як рускага царызма, так і рускага капіталізма ад капітала заходне-еўрапейскага, з прычыны чаго значэнне Кастрычніцкай рэвалюцыі, як вызваліцельніцы Расіі ад яе поўкаланіяльнага становішча, астаецца не матываваным.

У канспекце не ўлічана наяўнасць агульнаеўрапейскага палітычнага крызісу перад сусветнай вайной, які выразіўся, між іншым, у занепадзе буржуазнай дэмакратыі і парламентарызма, з прычыны чаго значэнне Советаў з пункту гледжання сусветнай гісторыі, як носьбітаў пролетарскай дэмакратыі і органаў вызвалення рабочых і сялян ад капіталізма, астаецца нематываваным.

У канспекце не ўлічана барацьба плыней у кіруючай комуністычнай партыі СССР і барацьба з трацкізмам, як з праяўленнем дробнабуржуазнай контррэвалюцыі.

І так далей і таму падобнае.

Наогул трэба сказаць, што канспект складзен вельмі неахайна і не зусім граматна з пункту гледжання марксізма.

Мы ўжо не гаворым аб недакладным стылі канспекта і аб гульні ў «славечкі», накшталт таго, што Лжэдзмітрый названы Дзмітрыем «Названым», ці накшталт «таржаство старых феадалаў у XVIII стагоддзі» (невядома, аднак, куды дзеліся і як сябе вялі «новыя» феадалы, калі яны наогул існавалі ў гэты час) і т. д.

Мы лічым неабходным карэнную пераапрацоўку канспекта ў духу прыведзеных вышэй палажэнняў, пры гэтым павінна быць улічана, што гутарка ідзе аб стварэнні **падручніка,** дзе павінна быць узважана кожнае слова і кожнае азначэнне, а не аб безадказных журнальных артыкулах, дзе можна балбатаць аб усім і як хочаш, ухіляючыся ад пачуцця адказнасці.

Нам патрэбен такі падручнік гісторыі СССР, дзе-б гісторыя Велікаросіі не адрывалася ад гісторыі іншых народаў СССР — гэта па-першае, і дзе-б гісторыя народаў СССР не адрывалася ад гісторыі агульнаеўрапейскай і, наогул, сусветнай гісторыі, — гэта па-другое.

І. СТАЛІН
А. ЖДАНАЎ
С. КІРАЎ

8/VIII—34 г.

Заўвагі аб канспекце падручніка „Новай гісторыі"

З прычыны таго, што новая гісторыя — самая багатая зместам, перанасычана падзеямі, а таксама з прычыны таго, што самае галоўнае ў новай гісторыі буржуазных краін, калі мець на ўвазе перыяд да Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Расіі, гэта перамога французскай рэвалюцыі і ўцвярджэнне капіталізма ў Еўропе і Амерыцы, — лічым, што было-б лепш, калі-б падручнік новай гісторыі адкрываўся главой аб французскай рэвалюцыі. Для сувязі з папярэднімі падзеямі можна было прадпаслаць невялікія ўводзіны з кароткім пераказам асноўных падзей нідэрландскай і англійскай рэвалюцый, аднёсшы падрабязны пераказ падзей нідэрландскай і англійскай рэвалюцый к канцу падручніка сярэдняй гісторыі.

Стала быць, мы прапануем выкінуць з канспекта першую частку (шэсць глаў), г. зн. увесь першы раздзел, замяніўшы яго кароткімі ўводзінамі.

Галоўным недахопам канспекта лічым тую акалічнасць, што ён недастаткова рэзка падкрэслівае ўсю глыбіню розніцы і процілегласці паміж рэвалюцыяй французскай (буржуазнай рэвалюцыяй) і Кастрычніцкай рэвалюцыяй у Расіі (соцыялістычнай рэвалюцыяй). Асноўнай воссю падручніка новай гісторыі павінна быць гэта іменна ідэя процілегласці паміж рэвалюцыяй буржуазнай і соцыялістычнай. Паказаць, што французская (і ўсякая іншая) буржуазная рэвалюцыя, вызваліўшы народ ад ланцугоў феадалізма і абсалютызма, наклала на яго новыя ланцугі, ланцугі капіталізма і буржуазнай дэмакратыі, тады як соцыялістычная рэвалюцыя ў Расіі разбіла ўсе і ўсякія ланцугі і вызваліла народ ад усіх форм эксплаатацыі, — вось у чым павінна заключацца чырвоная ніць падручніка новай гісторыі.

Таму нельга дапускаць, каб французскую рэвалюцыю называлі проста «вялікай», — яе трэба называць і трактаваць, як рэвалюцыю **буржуазную.**

Роўным чынам нельга называць нашу соцыялістычную рэвалюцыю ў Расіі проста рэвалюцыяй Кастрычніцкай, — яе трэба называць і трактаваць як рэвалюцыю **соцыялістычную,** рэвалюцыю **совецкую.**

Адпаведна з гэтым трэба перабудаваць канспект падручніка новай гісторыі з падборам адпаведных азначэнняў і тэрмінаў.

Разбіўку новай гісторыі ў канспекце на дзве часткі лічым мала матываванай і выпадковай, зробленай па нейкаму незразумеламу прызнаку. Мы-б лічылі мэтазгодным разбіць новую гісторыю на тры часткі:

Першая частка ад французскай буржуазнай рэвалюцыі да франка-прускай вайны і Парыжскай комуны (выключна). Гэта будзе перыяд перамогі і ўцвярджэння капіталізма ў перадавых краінах.

Другая частка ад франка-прускай вайны і Парыжскай комуны да перамогі Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Расіі і скончання імперыялісцкай вайны (уключна). Гэта будзе перыяд пачаўшагася заняпаду капіталізма, першага ўдару па капіталізму з боку Парыжскай комуны, перарастання старога «свабоднага» капіталізма ў імперыялізм і звяржэння капіталізма ў СССР сіламі Кастрычніцкай рэвалюцыі, адкрыўшай новую эру ў гісторыі чалавецтва.

Трэцяя частка ад канца 1918 г. (год скончання вайны) да канца 1934 г. Гэта будзе перыяд пасляваеннага імперыялізма ў капіталістычных краінах, эканамічнага і палітычнага крызіса ў гэтых краінах, перыяд фашызма і ўзмацнення барацьбы за калоніі і сферы ўплыву — з аднаго боку, і з другога боку — перыяд грамадзянскай вайны і інтэрвенцыі ў СССР, перыяд першай і пачатак другой пяцігодкі ў СССР, перыяд пераможнага будаўніцтва соцыялізма ў нашай краіне, перыяд выкаранення апошніх астаткаў капіталізма, перыяд перамогі і ўздыму ў СССР соцыялістычнай індустрыі, перамогі соцыялізма ў вёсцы, перамогі калгасаў і соўгасаў. Мы лічым вялікай памылкай, што аўтары канспекта абрываюць гісторыю на 1923 годзе. Гэту памылку трэба выправіць, даведшы гісторыю да канца 1934 г. У адпаведнасці з гэтым прыдзецца зрабіць пераробку і перазмеркаванне матэрыялу, раздзелаў і глаў.

Добра было-б вызваліць канспект ад старых заціганых выразаў, накшталт «стары парадак», «новы парадак» і інш. Лепш было-б замяніць іх словамі «дакапіталістычны парадак» ці яшчэ лепш «абсалютысцка-феадальны парадак», а замест «новага парадку» сказаць «парадак капіталізма і буржуазнай дэмакратыі». Пры такой змене так званы «новы парадак», г. зн. капіталістычны парадак, будзе выглядаць ужо як парадак **стары,** у параўнанні з совецкім ладам у СССР, які прадстаўляе вышэйшы тып устройства чалавечага грамадства.

Добра было-б таксама вызваліць канспект ад празмернага багацця «эпох». «Эпоха консульства», «эпоха Напалеона», «эпоха дырэкторыі», — ці не занадта шмат эпох?

Нам здаецца таксама няправільным, што каланіяльнаму пытанню ўдзелена ў канспекце несуразмерна мала месца. У той час, як Жорж Зандам, Шпенглерам, Кіплінгам і т. д. удзелена дастаткова многа ўвагі, каланіяльнаму пытанню і становішчу, скажам, у такой дзяржаве, як Кітай, удзелена мала ўвагі.

Было-б таксама добра замяніць формулу «аб'яднанне Германіі і Італіі» формулай «вассаедзіненне Германіі і Італіі ў самастойныя дзяржавы». Інакш можа атрымацца ўражанне, што гутарка ідзе не аб барацьбе за вассаедзіненне такіх раней раздробленых дзяржаў, як Германія і Італія, а аб аб'яднанні гэтых дзяржаў у адну дзяржаву.

Увогуле канспект новай гісторыі складзен, па-нашаму, больш толкова, чым канспект гісторыі СССР, але сумбуру ў гэтым канспекце ўсё-ж дастаткова многа.

І. СТАЛІН
С. КІРАЎ
А. ЖДАНАЎ

9/VIII—34 г.

СТАХАНАЎСКАЯ ДЭКАДА НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ БССР

ФАБРЫКА ІМЯ КУЙБЫШЭВА

За першыя тры дні стаханаўскай дэкады фабрыка выканала план на 120,5 проц. Наперадзе ідзе стаханаўская група жаночых сумак (майстар **Марголіна**), якая выконвае дзенную норму на 210—220 процантаў. Стаханаўка-комсамолка **Башкова** футлярнага цэха сістэматычна выконвае сваю норму на 596—600 процантаў.

25 студзеня ў цэхах былі прастоі з-за перабояў у падачы электраэнергіі менскай ЦЭЦ. План па фабрыцы ў гэты дзень выканан усяго на 90,9 проц. 26 студзеня план па фабрыцы выканан на 115,2 проц.

ЗАВОД «БОЛЬШЭВІК»

26 студзеня завод «Большэвік» выканаў свой план на 108,26 проц. Уся выраблепая прадукцыя здана на «добра». Першы хромавы цэх здаў сваю прадукцыю на «выдатна», другі — на «добра». У гэты дзень не было ні аднаго рабочага, які-б не перавыканаў сваёй нормы.

ЦАГЕЛЬНЯ № 1

21 студзеня — у першы дзень стаханаўскай дэкады — цагельня № 1 выпусціла за адну змену 38,5 тыс. штук цэглы-сырцу. 26 студзеня завод даў на прэсе «Сведал» пры ручной адрэзцы 46 тыс. штук цэглы — 230 процантаў дзеннага задання.

Мабілізуем увесь калектыў рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў на замацаванне і далейшае павелічэнне дасягнутай выпрацоўкі.

Трыкутнік завода: БОГІН, КАЗЕЛ, БЕЛАХВОСТ.

БАБРУЙСКІ ЛЕСАКАМБІНАТ

БАБРУЙСК. (Кар. «Звязды»). 21 студзеня ў лесацэху № 1 Бабруйскага лесакамбіната пачалася стаханаўская дэкада. У першы дзень дэкады цэх выканаў сутачны план на 139 проц. Наступныя два дні далі значнае зніжэнне — план выканан толькі на 110 процантаў. На разрэзных рамах стаяла па 14—15 піл.

Наперадзе ўсіх ідзе вядомы стаханавец **Рушко,** які выконвае сваю норму на 160—170 проц., за ім ідзе рамшчык **Адзінцоў** — 150 проц., **Буднік** — 140 проц.

Лесацэх рыхтуецца да правядзення з 1 лютага стаханаўскага месяца.

НА ЛЕСАЗАГАТОЎКАХ

З 1 па 10 лютага Дзяржынскі леспрамгас у аб'яднаных ім трох раёнах (Заслаўскім, Дзяржынскім і Менскім) праводзіць стаханаўскую дэкаду.

У раёнах пачалася вялікая падрыхтоўчая работа. У Заслаўскім раёне гэта пытанне абгаварвалася на раённай нарадзе старшынь сельсоветаў, калгасаў і брыгадзіраў. Кіраўніцтва раёна выязджае ў сельскія советы на ўвесь час дэкады.

Леспрамгас распрацоўвае для кожнага калгаса і кожнай брыгады штодзенныя аператыўныя заданні. Асноўная задача дэкады— закончыць да 10 лютага квартальнае заданне па загатоўцы і 70 проц. задання па вывазцы.

Дырэктар леспрамгаса ПАЎЛОЎСКІ.

* * *

КАСЦЮКОВІЧЫ. (Кар. «Звязды»). Ініцыятар стаханаўскіх метадаў работы на лесазагатоўках у Касцюковіцкім леспрамгасе калгаснік сельгасарцелі «Чырвоныя Ніўкі» **Аўтухоў Васіль** прэміраван леспрамгасам лесаматэрыялам на новы дом і 200 рублямі грашыма. Прэміраван таксама грашыма на набыццё каровы лесаруб-калгаснік з брыгады Аўтухова т. Сарокін.

В. ФЕСЬКО.

БЕЗ ПАДРЫХТОЎКІ І ШТОДЗЕННАГА КІРАЎНІЦТВА

20 студзеня на дрэваапрацоўчым заводзе імя Молатава пачалася стаханаўская дэкада. Пасобныя калектывы і многія стаханаўцы даюць выдатныя рэзультаты работы. Чацверты калектыў мэблевага цэха (начальнік калектыва тав. **Ленэнбаум**) выконвае заданне ад 190 да 217 проц. Пяты калектыў у першы дзень дэкады выканаў план на 133 проц., у другі — на 180,6 проц., у трэці — на 173,8 проц., у чацверты — на 196,5 проц.

Аднак, кіраўніцтва завода (дырэктар **Карасік,** сакратар парткома **Мурох,** старшыня заўкома **Модлін**) не забяспечыла беспераболйнай работы ў часе стаханаўскай дэкады на ўсіх участках завода. Больш таго, у першыя-ж дні дэкады, у самы разгар работы, дырэктар, сакратар парткома і тэхнарук завода знайшлі магчымым выехаць у Маскву ў камандыроўку.

У выніку адсутнасці папярэдняй падрыхтоўкі і штодзеннага кіраўніцтва, стаханаўская дэкада на заводзе фактычна зрываецца. 20 студзеня план выканан на 104 проц., 21 — на 118 проц., 24 — на 108 проц., 25 — на 110 проц.

На заводзе маюць месца сістэматычныя прастоі. 24 студзеня ў аддзелачным цэху прастаялі без работы шліфавальшчыца т. **Бруно** — 3 гадзіны, тав. **Хадыка** (афарбоўка тумбачак) — 2 гадзіны, брыгада па грунтоўцы крэслаў — 6 гадзін. Работніцы **Гулякевіч** і **Баброўская** прастаялі цалую змену.

25 студзеня ў аддзелачным цэху брыгада па аддзелцы крэслаў прастаяла ўсю змену. Лесапільны цэх прастаяў у гэты дзень 2 гадзіны з-за нясвоечасовага адсартавання калод.

ФРЫДМАН.

АБ ЗБОРЫ НА ПАТРЭБЫ ЖЫЛЛЁВАГА І КУЛЬТУРНА-БЫТАВОГА БУДАЎНІЦТВА Ў ГАРАДАХ І СЕЛЬСКІХ МЯСЦОВАСЦЯХ

ПАСТАНОВА ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТА І СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР.

У адпаведнасці з пастановай ЦВК і СНК СССР ад 5 студзеня 1936 г. «Аб змене падатковага заканадаўства», Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Для налічэння збору з гаспадарак калгаснікаў і аднаасобных сялянскіх гаспадарак устанавіць наступныя сярэднія стаўкі збору:

Назва раёнаў		Гаспадаркі калгасн.: Не маючыя пазаграмадзянскіх крыніц даходу	Гаспадаркі калгасн.: Маючыя пазаграмадзянскія крыніцы даходу	Аднаасобныя гаспадаркі: Не маючыя ні рабочай жывёлы, ні рыначных, ні пазямляр. даходаў, якія прыцягваюцца да абкладання с.-г. падаткам	Аднаасобныя гаспадаркі: Маючыя рабочую жывёлу ці рыначныя або пазямлярочныя даходы, якія прыцягваюцца да абкладання с.-г. падаткам	Кулацкія гаспадаркі
		Размер збору ў рублях		Размер збору ў проц. да акладу с.-г. падатку 1935 г.		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Аршанскі	9	38	95	120	200
2.	Асіпавіцкі	7	27	90	115	200
3.	Асвейскі	6	23	80	105	200
4.	Бабруйскі	9	38	95	120	200
5.	Барысаўскі	8	32	95	120	200
6.	Бешанковіцкі	7	27	85	110	200
7.	Брагінскі	7	27	90	115	200
8.	Будакашалеўскі	7	27	90	115	200
9.	Быхаўскі	7	27	90	115	200
10.	Бягомльскі	6	23	80	105	200
11.	Бялыніцкі	7	27	85	110	200
12.	Багушэўскі	8	32	90	115	200
13.	Бярэзінскі	7	27	85	110	200
14.	Веткаўскі	7	27	90	115	200
15.	Ветрынскі	6	23	80	105	200
16.	Гарадоцкі	7	27	90	115	200
17.	Глускі	7	27	90	115	200
18.	Грэскі	7	27	85	110	200
19.	Горацкі	7	27	90	115	200
20.	Дрыбінскі	7	27	90	115	200
21.	Дрысенскі	6	23	80	105	200
22.	Дамнавіцкі	6	23	85	110	200
23.	Дубровенскі	7	27	85	110	200
24.	Добрушскі	8	32	90	115	200
25.	Дзяржынскі	7	27	85	110	200
26.	Ельскі	6	23	80	105	200
27.	Жлобінскі	8	32	90	115	200
28.	Журавіцкі	6	23	85	110	200
29.	Жыткавіцкі	6	23	80	105	200
30.	Заслаўскі	7	27	90	115	200
31.	Кіраўскі	8	32	95	120	200
32.	Камарынскі	7	27	85	110	200
33.	Кармянскі	7	27	85	110	200
34.	Круглянскі	7	27	85	110	200
35.	Касцюковіцкі	7	27	85	110	200
36.	Капаткевіцкі	6	23	80	105	200
37.	Клімавіцкі	7	27	85	110	200
38.	Клічаўскі	7	27	90	115	200
39.	Капыльскі	7	27	85	110	200
40.	Крупскі	7	27	85	110	200
41.	Крычаўскі	7	27	85	110	200
42.	Лагойскі	6	23	80	105	200
43.	Лёзнянскі	7	27	90	115	200
44.	Лельчыцкі	6	23	80	105	200
45.	Лепельскі	6	23	80	105	200
46.	Лоеўскі	6	23	80	105	200
47.	Любаньскі	7	27	85	110	200
48.	Магілеўскі	9	38	95	120	200
49.	Мехаўскі	7	27	85	110	200
50.	Мазырскі	7	27	85	110	200
51.	Менскі (раён)	9	38	95	120	200
52.	Мсціслаўскі	7	27	85	110	200
53.	Нараўлянскі	6	23	85	110	200
54.	Парыцкі	7	27	90	115	200
55.	Петрыкоўскі	6	23	80	105	200
56.	Плешчаніцкі	6	23	80	105	200
57.	Полацкі	7	27	85	110	200
58.	Прапойскі	7	27	85	110	200
59.	Пухавіцкі	8	32	90	115	200
60.	Рагачоўскі	8	32	90	115	200
61.	Рудзенскі	8	32	95	120	200
62.	Расонскі	6	23	80	105	200
63.	Рэчыцкі	8	32	90	115	200
64.	Свяцілавіцкі	6	23	85	110	200
65.	Сенненскі	7	27	85	110	200
66.	Сіроцінскі	7	27	85	110	200
67.	Слуцкі	8	32	90	115	200
68.	Смалявіцкі	8	32	95	120	200
69.	Старадарожскі	7	27	90	115	200
70.	Старобінскі	6	23	80	105	200
71.	Суражскі	7	27	90	115	200
72.	Талачынскі	7	27	85	110	200
73.	Тураўскі	6	23	80	105	200
74.	Уваравіцкі	7	27	90	115	200
75.	Уздзенскі	6	23	80	105	200
76.	Ушацкі	6	23	80	105	200
77.	Хоцімскі	7	27	85	110	200
78.	Хойніцкі	7	27	90	115	200
79.	Халопеніцкі	7	27	85	110	200
80.	Цэрахаўскі	7	27	85	110	200
81.	Чавускі	7	27	85	110	200
82.	Чачэрскі	7	27	85	110	200
83.	Чашніцкі	7	27	85	110	200
84.	Чырвонапольскі	6	23	80	105	200
85.	Чырвонаслабодскі	7	27	85	110	200
86.	Чэрвеньскі	7	27	90	115	200
87.	Чэрыкаўскі	7	27	85	110	200
88.	Шклоўскі	8	32	90	115	200
89.	Гомельскі	9	38	95	120	200
90.	Віцебскі	9	38	95	120	200

2. На падставе ўстаноўленых сярэдніх раённых ставак збору, раённыя выканаўчыя камітэты, Віцебскі і Гомельскі гарадскія советы павінны, не выходзячы за межы, указаныя ў артыкулах 2 і 4 пастановы ЦВК і СНК СССР ад 14 студзеня 1935 г., устанавіць і апублікаваць не пазней 26 студзеня 1936 года канчатковыя стаўкі збору для асобных паселішчаў, а ў асобных выпадках і для асобных калгасаў. Гэтыя стаўкі павінны быць аднолькавымі для ўсіх гаспадарак данага паселішча ці данага калгаса (па кожнай катэгорыі).

3. Гаспадаркі калгаснікаў і працоўных аднаасобнікаў выплочваюць збор роўнымі часткамі ў два тэрміны: да 15 лютага і да 10 сакавіка 1936 года.

Кулацкія гаспадаркі выплочваюць збор поўнасцю да 15 лютага 1936 г. і ніякімі ільготамі па абкладанню зборам не карыстаюцца.

4. Гаспадаркі працоўных аднаасобнікаў, якія ўступілі ў калгасы да першага тэрміну выплаты збору, абкладаюцца на аднолькавых падставах з гаспадаркамі калгаснікаў.

5. Прапанаваць раённым выканаўчым камітэтам, гарадскім і сельскім советам забяспечыць своечасовае налічэнне збору з тым, каб плацежныя паведамленні былі перададзены платнікам не пазней 1 лютага 1936 года.

6. Прапанаваць раённым выканаўчым камітэтам, гарадскім і сельскім советам неадкладна разгарнуць шырокую агітацыйна-растлумачальную работу па папулярызацыі закону.

7. Скасаваць пастанову ЦВК і СНК БССР ад 21 студзеня 1935 г. «Аб зборы на патрэбы жыллёвага і культурна-бытавога будаўніцтва ў гарадах і сельскіх мясцовасцях на 1935 г.» (З. З. БССР 1935 г., № 4, паст. 19.).

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР А. ЧАРВЯКОЎ.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР М. ГАЛАДЗЕД.

Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэта БССР М. ЛЯЎКОЎ.

19 студзеня 1936 г.
г. Менск.

Усебеларуская нарада па ўраджайнасці

Прамова тав. КУЛЬБА К. Я.

(НАМЕСНІК СТАРШЫНІ КАЛГАСА «ЧЫРВОНЫЯ СКАРЫНІЧЫ», МЕНСКАГА РАЁНА, ЧЛЕН ЦВК БССР)

Таварышы! Дазвольце мне перадаць шчырае прывітанне ад нашых калгаснікаў і калгасніц таварышу Гікало і ўсім ордэнаносцам, удзельнікам нарады. (Апладысменты).

Першае сваё слова я хачу сказаць аб нашым любімым правадыру Сталіне. (Апладысменты). Дзякуючы клопатам таварыша Сталіна, мы маем вопыт добрай работы, які сабраліся тут паказваць, каб навучыцца адзін у аднаго, як лепш працаваць.

Я — звычайная калгасніца, у мінулым батрачка. У сабе час служыла ва ўсякіх кулакоў. Калі я ўступіла ў калгас, то пачала там працаваць вельмі добра. За добрую работу мяне выбралі дэлегатам на Усебеларускі з'езд калгаснікаў-ударнікаў.

Я [illegible] убачыла [illegible] адносіны, клопаты аб нас з боку нашых кіраўнікоў — таварышаў Гікало, Галадзеда і Чарвякова. З імі я па-таварыску дзялілася сваімі думкамі, расказвала, як працавала. З Менска была паслана на II з'езд у Маскву ў II з'езд калгаснікаў-ударнікаў.

Раскажу, як я, пабыўшы на другім з'ездзе калгаснікаў ударнікаў, убачыла і гутарыла з таварышам Сталіным.

Мне прабыванне ў Маскве падало мне столькі радасці, столькі энергіі і сіл! На II з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў мне прышлося выступаць. Я на гэтай трыбуне хвалююся, але тады яшчэ больш хвалявалася. На з'ездзе я была выбрана ў камісію па распрацоўцы статута сельгасарцелі. Мне там прышлося не толькі бачыць таварыша Сталіна, але і пагаварыць з ім. (Апладысменты). Ад радасці я не ведала, што сказаць таварышу Сталіну, калі ён у мяне спытаў:

— Ну, беларуска, раскажыце, як у вас працуюць? [illegible]

Я ад хвалявання не ведала, што сказаць, і адказала яму:

— Які-ж вы просты, таварыш Сталін.

А таварыш Сталін у мяне пытае:

— А ў вас яшчэ не так проста?

Я сказала, што ў нас яшчэ ёсць старшыні калгасаў не такія простыя. Тады таварыш Сталін і гаворыць мне:

— Вось таварыш Кульба, калі паедзеш дамоў, [illegible] у сваім калгасе, але і ў іншых, каб і там было так проста.

Так сказаў таварыш Сталін. (Гучныя апладысменты).

Калі я прыехала дамоў, мяне акружылі жанчыны і пытаюць:

— Няўжо ты гаварыла са Сталіным?

Я адказала:

— Так, таварышы, гаварыла. А [illegible] ён вельмі цікавіцца, і асабліва, нашымі жанчынамі, якія раней былі закабалены і зараз сталі вольнымі. Ён ім сам дапамагае вучыцца.

Мне прышлося аб гэтым расказаць і калгасніцам іншых калгасаў, якія прыходзілі да мяне і пыталі: «Няўжо ты бачыла Сталіна?» Я ім расказала тое-ж самае.

Як-жа наш калгас працаваў пасля маёй гутаркі з таварышам Сталіным? У 1934 годзе [illegible] У 1935 годзе мы атрымалі ўраджай: па аўсу ў сярэднім 20 цэнтнераў з гектара, а на 9 гектарах па 28 цэнтнераў (апладысменты), па ячменю — у сярэднім 19 цэнтнераў, а з 30 гектараў па 21 цэнтнеру, бульбы ў сярэднім па 960 пудоў з гектара, а на трох гектарах па 1.460 пудоў.

Я працавала ў калгасе адна і [illegible] атрымала 700 пудоў бульбы, 50 пудоў жыта, 28 пудоў пшаніцы.

Нашы калгаснікі будуюць сабе культурнае жыццё. Я сама за апошні год набыла сабе і абсталявала дом з трох пакояў, набыла веласіпед (Апладысменты). [illegible] у госці да таварыша Гікало. (Апладысменты).

На 1936 год мы ўзялі на сябе абавязацельства атрымаць ураджай не менш 30 цэнтнераў аўса з гектара, 27 цэнтнераў ячменю з гектара і 250 цэнтнераў бульбы. Гэтыя абавязацельствы мы выканаем з гонарам. Задачу, якую паставіў перад намі таварыш Сталін аб сямі-васьмі мільярдах пудоў хлеба, мы выканаем не [illegible] за два ці тры гады. (Апладысменты).

Прамова тав. ТАЧЫЛАВА У. В.

(БРЫГАДЗІР КАЛГАСА «ЧЫРВОНАЯ ГОРКА», СОСНІЦКАГА СЕЛЬСОВЕТА, ПОЛАЦКАГА РАЁНА)

Таварышы! Дазвольце мне ад імя полацкай дэлегацыі перадаць палкае прывітанне ўсяму Ураду Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі і ўсім прысутным тут ударнікам — стаханаўцам калгасных палёў. (Апладысменты).

5 год я працую брыгадзірам брыгады № 1 калгаса «Чырвоная Горка».

У 1935 годзе мая брыгада сабрала 20 цэнтнераў аўса з гектара, 19 цэнтнераў ячменю, 160 цэнтнераў бульбы, 4 цэнтнеры ільнявалакна. Лён мы здалі дзяржаве ў сярэднім [illegible]

[illegible]

[illegible]

Прамова тав. ЯЧМЯНЁВА Д. А.

(ТРАКТАРЫСТ ХОЦІМСКАЙ МТС)

Таварышы! Трактарысты і служачыя Хоцімскай МТС прасілі мяне перадаць гарачае прывітанне нашаму прыяцелю і настаўніку таварышу Сталіну (доўгія апладысменты), а таксама ордэнаносцу, кіраўніку большэвікоў Беларусі таварышу Гікало.

Таварышы! Трактарыстам я працую з 1935 года. Да гэтага быў радавым калгаснікам калгаса «III Інтэрнацыянал». Скончыў 4-месячныя курсы трактарыстаў разам з Раманам Чубаковым. Атрымалі трактар і разгарнулі спаборніцтва за тое, каб абагнаць Зоню Рачок ва што-б та ні стала.

Голас з прэзідыума: — Абагналі?

Ячмянёў: Абагналі.

Асабліва вялікая работа распачалася ў нас тады, калі мы прачыталі прамову таварыша **Сталіна** (апладысменты) на выпуску акадэмікаў Чырвонай арміі. Тады таварыш **Сталін** сказаў, што кадры вырашаюць усё. У нашай рабоце дапамагаў прысутны тут на нарадзе наш знатны брыгадзір тав. Чачык. Ён вучыў нас любіць машыну, захоўваць яе. Мы-ж былі яшчэ маладыя, неспрактыкаваныя трактарысты, і яго дапамога забяспечыла нам поспех.

На сваім «ХТЗ» я ўзараў 708 гектары (апладысменты), зэканоміў гаручага 2.500 кілограмаў. Такім чынам, мы абагналі па выпрацоўцы Зоню Рачок і заваявалі першае месца ў Беларусі (Апладысменты).

Таварышы, за сваю работу я заслужыў таго, што прысутнічаў на ўсесаюзнай нарадзе перадавікоў па ўраджайнасці ў Маскве і, к вялікаму сораму, самая большая выпрацоўка ў нас аказалася самай маленькай у Саюзе. Гэта азначае, што мы зараз яшчэ дрэнна працуем, не аўладалі тэхнікай.

Але і да гэтага часу некаторыя трактарысты гавораць, што ў нас у Беларусі, нельга даць вялікай выпрацоўкі на трактар. Гэта не правільна.

Мы ўчора ў рэдакцыі «Звязды» падпісалі з Капыльскай МТС і, ў прыватнасці, з брыгадай Зоні Рачок, дагавор на спаборніцтва, па якому абавязаліся выпрацаваць на кожны трактар «ХТЗ» 1.200 гектараў, а Зоня Рачок 1 100. Я даю слова, што гэта будзе выканана. (Апладысменты).

Таварыш **Сталін** сказаў, што трэба выжаць з тэхнікі ўсё, што можна з яе выжаць (апладысменты). Мы абавязваемся прымусіць нашы «ХТЗ» даць нам не 708 гектараў, а 1.200 і больш, тым самым выканаць указанне таварыша **Сталіна** і даць нашай краіне 7—8 мільярдаў пудоў хлеба.

Да пасеўнай кампаніі мой трактар падрыхтаваны.

Я зрабіў расшырэнне обала для плуга, каб трактар не буксаваў. Паглыбляю свае тэхнічныя веды і вучуся ў вячэрняй саўпартшколе. Вясною здам тэхмінімум і здам на «выдатна», так, каб па тэхнічных ведах быць на ўзроўні брыгадзіра.

Таварышы! Кім я быў раней? Адсталым, цёмным селянінам, працаваў на кулака-жывадзёра. Зараз я жыву добра. У 1935 годзе атрымаў 1.500 рублёў грашыма, 90 пудоў хлеба, 150 пудоў бульбы, апрача таго, многа іншых прадуктаў. Купіў паліто, касцюм, боты, адзеў жонку, прыбраў кватэру і цяпер чытаю газеты. (Апладысменты).

З кожным днём становіцца жыць лепш і весялей.

Дзякуй-жа таварышу Сталіну за заможнае жыццё ў калгасах! (Апладысменты).

Дзякуй таварышу Сталіну за клопаты аб нас! (Апладысменты).

Няхай жыве ЦК КП(б)Б на чале з тав. Гікало! (Апладысменты).

Калгаснае «ўра» таварышу Сталіну! (3 месц — «ура». Усе ўстаюць).

Прамова т. МІЛЮШЧЭНІ Ф. Л.

(ТРАКТАРЫСТКА ТУРАЎСКАЙ МТС)

Таварышы! Дазвольце мне ад імя трактарыстаў-стаханаўцаў, калгаснікаў і калгасніц, рабочых і служачых Тураўскага раёна перадаць вам палкае большэвіцкае прывітанне.

Я хачу вам расказаць, як я дасягнула выпрацоўкі 501 гектара на сваім трактары.

Я была зусім няграматнай сялянскай дзяўчынкай Палесся, дзе раней людзей лічылі не людзьмі, а проста палешукамі. А сёння, як бачыце, я кірую такой складанай машынай, як трактар. Гэта ўсё дзякуючы нашаму вялікаму і мудраму правадыру таварышу **Сталіну. (Доўгія апладысменты).**

Я дабілася выпрацоўкі 500 гектараў на трактар за сезон таму, што я добра аўладала тэхнікай машыны і карыстаюся ёю так, як патрэбна. Я пераканалася, што за сезон можна даць значна больш чым 500 гектараў.

Калі я пайшла на курсы, з мяне смяяліся, што жанчына не здолее кіраваць трактарам і што яе асноўная прафесія — гэта кудзелю прасці. Мне казалі, што ты будзеш хадзіць замурзаная і цябе хлопцы не будуць любіць. Але я нікога не слухала. Была напорыстай у імкненні даказаць, што жанчына можа саўладаць з трактарам, што жанчына ў калгасе гэта вялікая сіла, як казаў таварыш **Сталін. (Апладысменты).**

11 ліпеня, калі ўручалі БССР ордэн Леніна, я была ў Менску. Бачыла Зоню Рачок, якая выклікала на спаборніцтва ўсіх трактарыстаў, каб даць па 400 гектараў у сезон на трактар. Паглядзела я на яе і бачу, што яна звычайная жанчына. Прыехала дамоў і паставіла перад сабою задачу, ва што-б там ні стала дабіцца не 400, а 500 гектараў на трактар. Сваё слова я стрымала і дала 501 гектар. Гэта дзякуючы нашай комуністычнай партыі, дзякуючы нашаму любімаму Сталіну. (Апладысменты).

Чарвякоў. Тав. Зоня Рачок, вас абганяюць, трэба падцягнуцца.

Бенек. А на будучы год як будзе?

Мілюшчэня. На будучы год я думаю перагнаць Зоню Рачок. Колькі яна будзе браць, я яшчэ больш буду браць. Яна тысячу і я тысячу, ні на адзін крок не адстану, а буду змагацца, каб атрымаць ордэн Леніна. (Апладысменты).

Чарвякоў. Для таго, каб атрымаць ордэн Леніна, трэба Пашу Ангеліну абагнаць.

Мілюшчэня. Цяпер раскажу, як я культурна і весела жыву. За сваю работу я атрымала ў 1935 годзе 792 руб. грашыма, 62 пуды зярна, 220 пудоў бульбы. У мяне дастаткова тлушчаў і ўсякіх іншых прадуктаў. На акруговым злёце стаханаўцаў Мазыршчыны мяне ўзнагарадзілі ручным гадзіннікам. Выпісваю і чытаю газету «Чырвоная змена», журнал «Работніца і калгасніца Беларусі» і мясцовую раённую газету. Жыць добра, жыць весела. І зноў такі гэта дзякуючы вялікаму правадыру таварышу **Сталіну. (Апладысменты).**

Даю абяцанне, што ў 1936 годзе я буду з гэтай трыбуны рапартаваць нашай партыі і ўраду БССР у асобе таварышоў Гікало і Галадзеда, што я выканаю 1.100 гектараў за сезон і зэканомлю гаручага тысячу кілограм. (Апладысменты).

Няхай жыве наша вялікая непераможная Чырвоная армія і яе правадыр таварыш Варашылаў! (Апладысменты).

Няхай жывуць нашы ордэнаносцы БССР таварышы **Гікало і Галадзед! (Апладысменты).**

Няхай жыве старшыня ЦВК БССР тав. **Чарвякоў! (Апладысменты).**

Няхай жыве наш вялікі мудры таварыш **Сталін! (Працяжныя апладысменты).**

Прамова тав. ВЕЙСА

(ПРАФЕСАР ГОРАЦКАГА СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАГА ІНСТЫТУТА)

Таварышы! Дазвольце мне — аднаму з старэйшых навуковых работнікаў у галіне механізацыі сельскай гаспадаркі, перадаць вам усім, асабліва трактарыстам, механікам, маім калегам па зброі палкае прывітанне. (Апладысменты).

Я хачу сказаць некалькі слоў аб тым, ці магчыма, а калі магчыма, то ў якой ступені, павышэнне ўраджайнасці дзякуючы рацыянальнаму скарыстанню сельскагаспадарчых машын і прылад.

Аграномы звычайна лічаць, што ўраджайнасць павышаецца процантаў на 30 ад угнаення, процантаў на 30 ад гатунковага насення і ад усіх іншых аграмерапрыемстваў на 40 проц. Як бачыце, у гэтай рэцэптуры асобнага ўпамінання аб машынах няма і яны ўваходзяць у «іншыя аграмерапрыемствы». Гэта няправільна і нават крыўдна, і я пастараюся даказаць, што машыны, прылады і рацыянальнае іх скарыстанне з'яўляецца магутным фактарам у справе павышэння ўраджайнасці. Давайце пачнем з апрацоўкі глебы. Ёсць такая старая пагаворка на адной з замежных моў, якая па-руску азначае наступнае: «добра ўзарана—на палову ўгноена», прычым пад добрым ворывам разумеецца ворыва, зробленае на дастатковую глыбіню — сантыметраў на 17—20 з дастатковай ступенню ўспульхнення.

Што нам дае гэта ворыва? Цэлы рад пераваг, якія рэзка сказваюцца і на становішчы глебы, і на становішчы развіцця раслін. Дзякуючы глыбокай апрацоўцы глебы мы вываро чваем на паверхню глебы частачкі ніжэй размешчанай, нескарыстанай зямлі і тым самым павялічваем урадлівасць глебы. Ці ўдаецца гэта зрабіць пры мелкім ворыве? Ніколі. Пры мелкай апрацоўцы глебы падобнай па апрацоўку культыватарам мы проста перамешваем гэтыя частачкі ў гарызантальным напрамку, а патрэбнага пераразмеркавання не атрымліваем.

Дзякуючы глыбокай апрацоўцы глебы ўдаецца атрымаць вельмі добрую структуру глебы, глыбока засыпаць насенне пустазелля, якое пры гэтым выпадку значна менш шкодзіць культурным раслінам. Дзякуючы глыбокай апрацоўцы глебы мы добра вядзем барацьбу і са шкоднікамі, засыпаючы іх лічынкі на большую глыбіню, і яны таксама ў меншай ступені шкодзяць культурным раслінам. Такім чынам зусім правільная пагаворка аб тым, што «добрай апрацоўкай глебы мы замяняем палову ўгнаення».

Пераходжу да ўборкі раслін. Тут таксама страт бывае нямала. Пры ўборцы снопавязалкамі, часамі, пры няўмелай арганізацыі працы страты даходзяць да 250 кілограмаў на гектар. Гэта ў пераводзе на пуды складзе 15 пудоў. Аднак, страты гэтыя могуць быць зменшаны ў два разы, калі для ўборкі прымяняць камбайны. У нас, у Беларусі, кам-

байны пачынаюць прасоўвацца і з поўначы і з поўдня — паўднёвы камбайн і паўночны камбайн. І кожная з гэтых машын скарачае страты мінімум на 5 проц., як гэта ўстаноўлена на аснове даных заграніцы і нашых вопытаў. Пры ўборцы снопавязалкай страты здараюцца ў самой машыне, затым пры паданні снапа на зямлю, прычым самае спелае зярно асыпаецца. Затым сноп пераходзіць з рук у рукі шмат разоў, пакуль ён дойдзе да малатарні. І таму страты пры такім спосабе ўборкі вельмі вялікія. А пры ўборцы камбайнам гэтыя страты часта не перавышаюць 1—2 проц. Наогул вельмі важна, каб прадукт, наступіўшы ў апрацоўку, быў падвергнут канчатковай апрацоўцы, не пакідаючы машыны, што і выконваецца пры ўборцы камбайнам.

Я ўпамянуў аб паўночным камбайне, г. зн. аб машыне, якая прасоўваецца да нас з поўначы. Што гэта за машына? На што яна патрэбна, калі ёсць паўднёвы зернавы камбайн? Справа ў тым, што паўднёвы камбайн некалькі ўступае паўночнаму ў тых адносінах, што прапускная здольнасць барабана першай машыны не так вяліка параўнальна з той плошчай, якую ён убірае. Таму паўднёвыя камбайны пакідаюць у полі высокую сцерню. У нашых умовах, як мы ведаем, кожны кілограм саломы з'яўляецца важным як корм і як падсцілачны матэрыял, а паўночны камбайн якраз і дае магчымасць захаваць увесь прадукт, атрымліваемы з поля, уключаючы сюды зярно, салому і мякіну.

Цяпер некалькі слоў аб малацьбе. Тут таксама могуць быць вялікія страты пры няўмелым абслугоўванні машыны. Машыны, якія ў нас выпрацоўваюцца пры ўмелым выкарыстанні іх, з'яўляюцца зусім здавальняючымі, але пры няўмелым абыходжанні з імі страты пры рабоце іх могуць быць вялікія. Але гэтыя страты могуць быць зведзены да мінімума, калі малацьба будзе праходзіць не ад трактара, а ад электраматора. Малатарні ў нас у большасці выпадкаў абслугоўваюцца «Фардзонам» — старой зношанай машынай, якая не дапускае перагрузкі. Гэта значыць пры няўмелай падачы ў малатарню з прычыны няроўнамернага вярцення барабана страты могуць быць вельмі вялікія як у выглядзе недамалоту, выдування зярна веялкай, так і ў выглядзе раздробленага зярна. Пры выкарыстанні электраматора ўсе гэтыя страты могуць быць зведзены да мінімума, бо электраматор дапускае перагрузку процантаў да 50 і барабан будзе вярцецца больш роўнамерна. Трэба прасіць кіраўнікоў партыі і ўрада, каб у нас было пабольш электрамалацільных пунктаў, бо, па-першае, гэтым скарачаюцца да мінімума страты і, па-другое, аслабаняюцца трактары, якія бываюць вельмі патрэбны ў асенні час.

Як-жа дабіцца лепшых рэзультатаў ад работы машыны? Я думаю, што тут доўга думаць не прыходзіцца; варта толькі ўспомніць словы таварыша **Сталіна** аб тым, што кадры вырашаюць усё. Пытанне заключаецца ў тым, каб гэтыя добрыя машыны, якія ў нас ёсць і якія па сваёй якасці не ўступаюць заграннічным машынам, каб яны абслугоўваліся добра кваліфікаваным персаналам. Для гэтага трэба вучыцца, вучыцца і вучыцца. І тады я не сумняваюся, што мы, механізатары, трактарысты і машыністы, лёгка дапаможам вырасціць два каласы там, дзе раней рос адзін. **(Працяжныя апладысменты).**

Прамова т. КЛІШЭВІЧА П. В.

(БРЫГАДЗІР КАЛГАСА «БОЛЬШЭВІК», СТАРОБІНСКАГА РАЁНА)

Таварышы! Дазвольце мне ад імя дэлегацыі калгаснікаў і калгасніц прымежнага Старобінскага раёна перадаць нашаму ўраду, нашаму лепшаму сталінцу-ордэнаносцу тав. **Гікало** і ўсім прысутным тут лепшым людзям, стаханаўцам нашых беларускіх соцыялістычных палёў палкае брацкае прывітанне. (Апладысменты).

Таварышы! Я пачну з таго, якія мерапрыемствы мы праводзілі ў 1935 годзе для ўзняцця ўраджайнасці. Па-першае, мы заўсёды поўнасцю і своечасова падымалі зябліва. Сеялі мы заўсёды добра ачышчаным на «трыумфе» гатунковым насеннем.

Мы добра ўгнойвалі нашу зямлю. Пад ячмень, бульбу, пшаніцу мы лажылі ў сярэднім 40 вазоў гною на гектар, пад тэхнічныя культуры—лён, каноплі — 80 вазоў. У старой аднаасобнай вёсцы гной пад лён не ўносілі. Тады гаварылі, што калі пасееш лён па добра ўгноенай зямлі, дык загубіш ураджай. А выходзіць якраз наадварот.

Лён мы ў большасці выпадкаў сеялі на канюшынішчы, падрыхтоўвалі яго з восені, хоць часткова ўносілі мінеральныя ўгнаенні і вясной.

У гэтым годзе мы сабралі з гектара 4 цэнтнеры ільновалакна, 7 цэнтнераў ільносемя. Валакна мы маглі і больш атрымаць, каб лепш сачылі за вымачкай і вылежкай ільну. Мы мочым 50, а ў некаторых брыгадах і 70 проц. ільну.

Калі ў цёплае надвор'е прамарудзіш адзін дзень з вымачкай, дык шмат страціш і на колькасці і на якасці валакна.

Ураджай у нас наогул у мінулым годзе быў нядрэнны. Мы атрымалі да 25—27 цэнтнераў аўса з гектара, да 20 цэнтнераў ячменю, бульбы да 1.200 пудоў і вышэй.

Зараз — аб тых мерапрыемствах, якія мы намецілі, каб забяспечыць выкананне задачы, якую паставіў у сваёй гістарычнай прамове наш любімы таварыш **Сталін,** — даць 7—8 мільярдаў пудоў хлеба.

Першае мерапрыемства — гэта вывазка гною. Для ўгнаення ўсёй нашай зямлі аднаго толькі гною не хопіць. Мы прымянілі і будзем сёлета прымяняць торф.

Другое мерапрыемства для павышэння ўраджайнасці — гэта ранняя сяўба, глыбокае ворыва. На глінiстай глебе глыбіня ворыва дасягае 20 сантыметраў, а на пясчанай і супясчанай — ад 12 да 18 сантыметраў.

Мы дасканала ачысцілі наша насенне, праверылі яго на ўсхожасць. Праверка паказала 95—98 проц. ўсхожасці. Сяўбу правядзем

у асноўным радковымі сеялкамі. Забяспечым своечасовую і ў самыя кароткія тэрміны ўборку.

Таварыш **Сталін** у сваіх прамовах гаварыў, што галоўнае зараз — гэта людзі, кадры. Наш калгас вырасціў нямала высокакваліфікаваных людзей. За гады рэволюцыі наша вёска дала краіне 12 інжынераў, 8 аграномаў, 98 настаўнікаў, 3 урачоў, 4 навуковых працаўнікоў, 1 мастака, 13 камандзіраў Чырвонай арміі, у тым ліку аднаго камандзіра дывізіі, 4 капітанаў, 3 лётчыкаў, 3 лейтэнантаў, 2 акадэмікаў нашай слаўнай рабоча-сялянскай Чырвонай арміі. (Апладысменты).

І зараз мы пачалі падрыхтоўку трактарыстаў, машыністаў. На гэту справу ў нас вылучаюцца лепшыя людзі калгаса.

Таварышы! Мы ўзялі на сябе абавязацельства дабіцца ў гэтым годзе па брыгадах ураджаю ў 180 пудоў аўса і ячменю з гектара. 1.500 пудоў бульбы. 5 з паловай цэнтнеры ільновалакна. І мы гэтага даб'ёмся.

Наш абавязак — абавязак стаханаўцаў — пад мудрым вадзіцельствам таварыша **Сталіна** ісці наперад і толькі наперад да новых перамог, выканаць гістарычнае ўказанне таварыша **Сталіна**— даць 7—8 мільярдаў пудоў хлеба не за 4, а за 2 гады. І я, атрымаўшы ад улады Савецкага Саюза вышэйшую ўзнагароду — ордэн Чырвонага працоўнага сцяга, аддам усе свае сілы і веды за справу партыі, за наша заможнае, культурнае, радаснае жыццё.

Няхай жыве наша комуністычная партыя!

Няхай жыве наш мудры любімы правадыр працоўных усяго свету таварыш СТАЛІН! (Апладысменты).

ЗАКРЫУСЯ VIII З'ЕЗД КОМПАРТЫІ ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 25 студзеня. (БЕЛТА). Учора на раніцы пасяджэнні з'езда камуністычнай партыі ў спрэчках па дакладу генеральнага сакратара кампартыі Торэза выступіў член ЦК партыі Семар. Неаднаразова прарываемы апладысментамі, Семар расказаў аб трыумфе сацыялізма ў Савецкім Саюзе, аб магутным росце прамысловасці і сельскай гаспадаркі ў СССР, аб стаханаўскім руху. [illegible] імя таварыша Сталіна — арганізатара перамогі сацыялізма ў Савецкім Саюзе.

Затым з'езд заслухаў даклад члена ЦК кампартыі Францыі Жыттона аб арганізацыйнай працы партыйных арганізацый. На вячэрнім пасяджэнні член ЦК Марта ле-Руш выступіла з дакладам аб задачах работы сярод жанчын, асабліва ў сувязі з пагрозай фашызма.

З'езд прыняў рэзалюцыю аб палітычным становішчы ў сувязі з адстаўкай кабінета Лаваля і стварэннем кабінета Сарро.

Вячэрняе пасяджэнне было прысвечана дакладу сакратара рэвалюцыйнай генеральнай канфедэрацыі працоўных саюзаў Рэно Жан аб рабоце сярод сялян.

З'езд аднагалосна прыняў [illegible] германскай кампартыі, на якое з адказам выступіў Торэз. [illegible] прывітанні аўстрыйскай і англійскай кампартый.

З'езд выбраў новы цэнтральны камітэт у 34-х членаў. На [illegible] з'езда цэнтральны камітэт выбраў палітбюро ў наступным складзе: Кашэн, Торэз, Дзюкло, Жыттон, Марці, Фрашон, Семар, Мідоль, Монмусо. Генеральным сакратаром выбран Торэз, сакратарамі — Жак Дзюкло і Жыттон.

Водгукі на рашэнне Совета Лігі нацый

ГЕРМАНІЯ

БЕРЛІН, 26 студзеня. (БЕЛТА). Газета «Берлінер тагеблат» у перадавым артыкуле свайго рэдактара Шафера спыняецца на выніках сесіі Совета Лігі нацый. [illegible]

ФРАНЦЫЯ

ПАРЫЖ, 26 студзеня. (БЕЛТА). «Літвінаў, — піша газета «Рэпюблік», — асляпіў увесь Совет Лігі бліскучай [illegible]

«Можна быць упэўненым, — піша «Рэпюблік», — што супрацоўніцтва Савецкага Саюза з Лігай нацый будзе ўзмоцнена, чаму можна толькі радавацца».

НАСТУПЛЕННЕ КІТАЙСКАЙ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

ШАНХАЙ, 26 студзеня. (БЕЛТА). Паўночная калона войск кітайскай Чырвонай арміі пад камандаваннем Хо Луна, рушыўшы ад горада Тунжэнь (за ўсходняй частцы Гуйчжоу) у заходнім напрамку, [illegible] раку Ушань і заняла горад Таньтоу. Гэтай калонай камандуе сам Хо Лун. Следам за ёй ідуць з Хунаня тры асобныя дывізіі пад камандай Лі Цзі, Чжэн Чуцзэ і Чэн Лян-ізі.

НАСТУПЛЕННЕ ЯПОНСКІХ ІМПЕРЫЯЛІСТАЎ У КІТАІ

ФАКТЫЧНАЯ АКУПАЦЫЯ КАЛГАНА

БЕЙПІН, 26 студзеня. (БЕЛТА). Японска-манчжурскія войскі размясціліся ў ваколіцах Калгана (галоўны горад унутранай Манголіі). Вуліцы поўны разгульваючымі японска-манчжурскімі салдатамі. Калган фактычна акупаваны гэтымі часцямі, і мясцовыя кітайскія ўлады пастулова замяняюцца японскімі агентамі. Такім чынам, як тут гавораць, «без залішняга шуму» японска-манчжурскімі войскамі фактычна заняты Калган. Гропы Манчжоу-Го маюць вольнае хаджэнне ў Калгане. Бейпін-Суйюаньская чыгунка таксама фактычна ў руках японска-манчжурскіх войск.

Вялікія транспарты боепрыпасаў штодзенна адпраўляюцца ў напрамку на Калган. Абучэнне японскай мове абвешчана абавязковым для ўсіх служачых Бейпін-Суйюаньскай чыгункі.

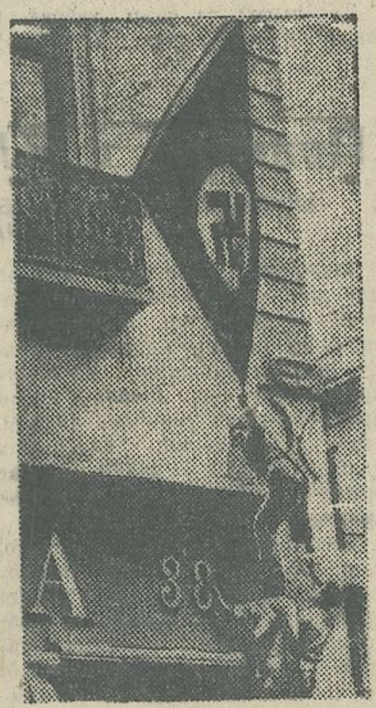

У г. Мексіко, сталіцы Мексікі, адбылася вялікая дэманстрацыя супроць германскага і італьянскага фашызма. У розных частках горада з іншаземных будынкаў былі сарваны і спалены германскія сцягі з свасцікай і італьянскія нацыянальныя сцягі. НА ЗДЫМКУ: дэманстранты зрываюць германскі сцяг.

ВАЙНА Ў АБІСІНІІ

БАІ ЛЯ МАКАЛЕ І АКСУМА

ЛОНДАН, 26 студзеня. (БЕЛТА). Як паведамляюць з Адыс-Абебы, на паўночным фронце прадаўжаюцца баі вакол Макале. Войскі раса Айелу зноў атакуюць Аксум. Войскі раса Касса вядуць жорсткі бой з двума італьянскімі калонамі ля Тэмбіена (эрытрэйскі фронт).

Італьянцы адступаюць да сваіх баз і праследуюцца абісінцамі. Абісінскія часці занялі дзве значна ўмацаваныя пазіцыі і захапілі 12 цяжкіх гармат, 112 кулямётаў, некалькі танкаў і грузавікоў і многа вінтовак. Італьянцы страцілі некалькі тысяч забітымі. Абісінскай радыёстанцыяй перахвачана радыё італьянскага гарнізона ў Макале штабу маршала Бадольо. Гарнізон просіць неадкладнай дапамогі і ўказвае, што яго становішча адчайнае.

На паўднёвы фронт абісінцамі пасланы падмацаванні колькасцю ў 50 тысяч з прычыны чакаемага наступлення войск італьянскага генерала Грацыяні ў напрамку к Харару.

**

РЫМ, 25 студзеня. (БЕЛТА). Згодна афіцыяльнай зводкі аб ваенных дзеяннях у Абісініі у жорсткіх баях на эрытрэйскім фронце ў раёне Тэмбіена, якія цягнуліся з 19 па 23 студзеня, італьянцы страцілі 25 афіцэраў забітымі і 19 параненымі і 389 салдат забітымі і параненымі; сярод эрытрэйскіх туземных салдат налічваецца 310 параненых і забітых. Страты абісінцаў нібыта перавышаюць 5 тысяч забітых і параненых.

АДКАЗНЫЯ ТЭЛЕГРАМЫ АНГЛІЙСКАЙ КАРАЛЕВЫ СТАРШЫНІ ЦВК СССР ТАВ. КАЛІНІНУ І ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА ВЕЛІКАБРЫТАНІІ БАЛДУІНА СТАРШЫНІ СНК СССР ТАВ. МОЛАТАВУ

Старшынёй ЦВК Саюза ССР тав. М. І. Калініным атрымана тэлеграма ад англійскай каралевы з падзякай за спачуванне, выказанае ім па поваду смерці караля Георга V.

Старшынёй СНК Саюза ССР тав. В. М. Молатавым атрымана тэлеграма ад прэм'ер-міністра Велікабрытаніі п. Стэнлі Балдуіна з падзякай за спачуванне.

ПРЫЕЗД ТАВ. ЛІТВІНАВА Ў ЛОНДАН

ЛОНДАН, 26 студзеня. (БЕЛТА). Сёння для ўдзелу ў пахаванні караля Георга V прыехаў у Лондан народны камісар па замежных справах СССР тав. Літвінаў у суправаджэнні паўпрэда СССР у Англіі тав. Майскага і советніка паўпрадства тав. Кагана, сустрэўшых тав. Літвінава ў Дуўры. На вакзале ў Лондане тав. Літвінава сустрэлі прадстаўнікі англійскага міністэрства замежных спраў, ваеннага міністэрства, асабісты сакратар міністра замежных спраў Ідэна і прадстаўнікі савецкай калоніі.

СОВЕТ ПРЫ НАРОДНЫМ КАМІСАРЫ ВОДНАГА ТРАНСПАРТУ

Совет Народных Камісараў Саюза ССР зацвердзіў склад совета пры народным камісары воднага транспарту ў колькасці 100 чалавек.

Старшыня совета — народны камісар воднага транспарту тав. Н. І. Пахомаў. Намеснікі старшыні совета — тт. А. С. Зашыбаеў, Э. Ф. Розенталь і К. Ф. Старасцін. Сярод членаў совета — начальнік экспедыцыі падводных работ асобага назначэння (ЭПРОН) тав. Ф. І. Крылоў, капітан нафтавоза «Степан Разин» тав. Н. І. Чадаеў, капітан парахода «Сталинград» тав. А. П. Мелехаў, капітан парахода «III Інтэрнацыянал» тав. І. М. Елісееў, брыгадзір грузчыкаў Одэскага порта тав. А. І. Петраш, брыгадзір грузчыкаў Горкаўскага порта тав. Е. І. Ілюніна, брыгадзір-каваль завода імя «25-га Октября» Верхневолжскага рачнага параходства тав. Ф. Г. Качэнін, свідравальшчыца затона імя Ульянава-Леніна Верхневолжскага рачнага параходства тав А. В. Сусаніна, начальнікі цэнтральных кіраўніцтваў і аддзелаў Наркамвода, начальнікі параходстваў, начальнікі палітаддзелаў параходстваў, партарганізатары, начальнікі партоў, прыстаней, дырэктары суднарамонтных заводаў і інстытутаў інжынераў воднага транспарту.

УСЕСАЮЗНАЯ СТАХАНАЎСКАЯ ДЭКАДА

МАСКВА, 27 студзеня. (БЕЛТА). 24 студзеня па Саюзу выплаўлена 41.200 тон чыгуну (105,6 проц. плана), 47.680 тон сталі (110,9 проц.) і выдана 42.224 тоны пракату (124,2 проц.)

Вугалю здабыта 38.709 тон (101,2 проц. плана), у тым ліку ў Данбасе — 234,186 тон (100,9 проц.)

СПРАВА ГРУПЫ ШПІЁНАЎ-ДЫВЕРСАНТАЎ, ЯКІЯ ДЗЕЙНІЧАЛІ НА ТЭРЫТОРЫІ ДВК

Пяць шпіёнаў-дыверсантаў прыгавораны да расстрэлу.

ХАБАРАЎСК, 26 студзеня. (БЕЛТА). З 20 па 25 студзеня 1936 года ў клубе імя Дзержынскага ваенным трыбуналам ОКДВА пад старшынствам тав. Антонава разглядалася справа 21 шпіёна-дыверсанта, перакінутага на совецкую тэрыторыю.

Абвінавачваемыя Лім Шэн-до, Кім І-себ, О Гю-хен, Тю Гум-баі, а таксама Семена Георгій як на папярэднім следстве, так і ў судовым пасяджэнні паказалі, што яны з'яўляюцца агентамі ваеннай місіі нейкай дзяржавы, якая вядзе актыўную шпіёнска-разведчую работу на совецкай тэрыторыі, арганізуе і перакідае праз граніцу дыверсійныя банды, распаўсюджвае на совецкай тэрыторыі контррэвалюцыйную літаратуру.

Такія групы шпіёнаў-дыверсантаў перакідаліся агентам ваеннай місіі ў Санчагоу Мізуно ў пачатку жніўня, 3-га верасня, 6-га кастрычніка, 25-га кастрычніка.

Зброя, сродкі дыверсіі, фотаапараты і контррэвалюцыйныя лістоўкі, адабраныя ў абвінавачваемых, былі ім выданы ваеннай місіяй нейкай дзяржавы.

Семена Георгій быў забяспечан грашыма ў суме 6 тысяч рублёў для закупкі совецкіх пашпартоў і атрымаў заданні па шпіянажу ад свайго начальства, а таксама ад ваеннай місіі.

25-га студзеня ў 24 гадзіны ваенным трыбуналам ОКДВА агалошан прыгавор паводле якога Семена Георгій, Лім Шэн-до, Кім І-себ, Пак Ен-ха і Тю Хва-сун прысуджаны да расстрэлу.

О Гю-хен, Тю-Гум-баі, Лі Ен-гын, Лім Цон-хак і іншыя, у ліку 8 чалавек, прыгавораны да 10 год пазбаўлення волі, а астатнія — да пазбаўлення волі на розныя тэрміны.

НА ПРЫЁМЕ У тав. МІКАЯНА

ВІЦЕБСК, 27 студзеня. (БЕЛТА). Вярнуліся ў Віцебск стаханаўцы махорачнай фабрыкі — удзельнікі лыжнага пераходу Віцебск—Масква. Яны рапартавалі наркому харчовай прамысловасці тав. Мікаяну аб вытворчых перамогах фабрыкі ў мінулым годзе і гатоўнасці рабочых выканаць стаханаўскі план гэтага года. Лыжнікі прабылі ў Маскве два тыдні, дзе азнаёміліся з выдатнасцямі чырвонай сталіцы, пабывалі ў Крэмлі, у метро. Яны былі запрошаны на пасяджэнне сесіі ЦВК Саюза, дзе ўпершыню ўбачылі кіраўнікоў партыі і ўрада.

21 студзеня лыжнікаў прыняў т. Мікаян. У цёплай гутарцы, якая прадаўжалася каля гадзіны, нарком падрабязна цікавіўся работай фабрыкі, даў указанні па далейшаму разгортванню стаханаўскага руху на прадпрыемстве. На развітанне т. Мікаян уручыў кожнаму ўдзельніку пераходу падарунак — па імяннаму патэфону з пласцінкамі. Тав. Мікаян праз лыжнікаў перадаў прывітанне ўсяму калектыву фабрыкі.

СТАГОДДЗЕ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ МЕНДЭЛЭ МОЙХЕР-СФОРЫМ

Споўнілася сто год з дня нараджэння дзедушкі яўрэйскай літаратуры Шолама Абрамовіча, вядомага масам чытачоў пад псеўданімам Мендэлэ Мойхер-Сфорым. Пролетарская грамадскасць Совецкай Беларусі адзначае гэту дату юбілейнымі пасяджэннямі і літаратурнымі вечарамі. Юбілейныя ўрачыстасці пачаліся вялікім інтэрнацыянальным літаратурным вечарам у былым мястэчку, цяпер пагранічным раённым цэнтры Капылі, дзе сто гадоў таму назад нарадзіўся пісьменнік. У Капылі ёсць яўрэйская школа, якая носіць імя Мендэлэ Мойхер-Сфорым.

26 студзеня ў канферэнц-зале Беларускай акадэміі навук адкрылася ўрачыстае пасяджэнне інстытута нацыянальных меншасцей Акадэміі навук, прысвечанае юбілею. Для ўдзелу ў пасяджэнні прыбыў рад яўрэйскіх совецкіх вучоных і пісьменнікаў Масквы, Кіева і Харкава. Пасля ўступнага слова намесніка дырэктара інстытута нацыянальных меншасцей т. Агурскага з дакладамі аб жыцці і творчасці Мендэлэ Мойхер-Сфорым выступілі праф. Вінер (Масква) і праф. Эрык (Кіеў). Пасяджэнне працягнута на другі дзень.

У чытальнай зале Беларускай дзяржаўнай бібліятэкі імя Леніна адкрылася выстаўка кніг Мендэлэ Мойхер-Сфорым і літаратуры аб ім.

Пісьмо Ліды Шмельковай

Дырэктар менскай скургалантарэйнай фабрыкі імя Куйбышава тав. Пінус атрымаў пісьмо. Дзіцячай рукой на чыстай паперцы, без клякс, было старанна напісана:

«Таварыш дырэктар! Я другі год вучуся ў адной са школ горада Масквы. Займаюся я на «выдатна» і «добра». У дні вялікага свята XVIII гадавіны Кастрычніка мне далі ў падарунак партфель, выпушчаны вашай фабрыкай. Але гэты партфель аказаўся дрэнна зробленым. Заклёпкі ад замка хутка вываліліся, і замок адарваўся. Прыходзіцца новы партфель аддаваць у рамонт. Сорамна вам, цёценькі і дзядзенькі, рабіць такія дрэнныя партфелі. Вы павінны працаваць так, як я вучуся — на «выдатна» і «добра». Ліда Шмелькова».

Пісьмо было абмеркавана на сходзе рабочых групы партфеляў. Рабочыя адзначылі правільнасць скаргі і патрабаванняў Ліды Шмельковай і абавязаліся палепшыць якасць выпускаемай прадукцыі і асабліва школьных прылад. Яны рашылі зрабіць рукамі лепшых стаханаўцаў новы, добры партфель і паслаць яго Лідзе Шмельковай разам з пісьмом рабочых. Пісьмо Ліды было абгаворана і на пасяджэнні парткома фабрыкі, які абавязаў усіх начальнікаў цэхаў па-сапраўднаму рэалізаваць указанні ЦК ВКП(б) аб выпуску школьных прылад.

Гэтымі днямі атрымана другое пісьмо ад Ліды Шмельковай. Яна піша, што прысланы ёй партфель вельмі прыгожы і добра зроблен, але больш за ўсё яна рада, што сваім пісьмом дапамагла рабочым фабрыкі ліквідаваць недахопы ў якасці партфеляў.

Я. ФЕСЬКО.

ВАКЗАЛ СТАЛІЦЫ БССР

Менскі вакзал — самы прыгожы не толькі ў БССР, але адзін з лепшых на Маскоўска-Беларускай чыгунцы. На рамонт і абсталяванне вакзала ў 1936 годзе кіраўніцтва чыгункай адпусціла 120 тыс. рублёў. У пачатку вясны будуць пераліты асфальтам перон і ўсе платформы. Знадворку вакзал будзе аддзелан пад мрамарную крошку або афарбован маслянай фарбай. Зала № 2 будзе мастацкі аформлена. Гасцініца для транзітных пасажыраў будзе перапланавана і прыме больш утульны і ўзорны выгляд. Распрацоўваецца праект пабудовы зручнага і прыгожага навеса для прыгарадных пасажыраў. Апрача таго 51 тыс. руб. адпушчаны для пераабсталявання залы № 1, дзе будзе першакласны рэстаран. Намячаецца рэканструяваць асвятленне вакзала, платформ і прывакзальнай плошчы.

КАНЦЭРТЫ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ ПА РАДЫЕ

Беларускі радыёкамітэт прыступіў да арганізацыі радыёканцэртаў мастацкай самадзейнасці працоўных буйнейшых гарадоў рэспублікі. Першы канцэрт адбыўся 26 студзеня, у якім прымалі ўдзел аматары мастацкай самадзейнасці Менска, Віцебска і Оршы. Вакальны ансамбль менскага завода імя Варашылава выканаў цыкл песень народаў СССР. Начальнік Н-скай вайсковай часці тав. Кулікаў разам з чырвонаармейцам Астаф'евым пад акампанімент гармоніка спявалі волжскія частушкі. Работніца віцебскай фабрыкі «Сцяг індустрыялізацыі» Ханіна выканала некалькі яўрэйскіх песень. Рабочы Крыўчонак выканаў «Мельніцу» Шуберта. Перад мікрафонам выступіў нядаўна арганізаваны пры аршанскім клубе вакальны квартэт чыгуначнікаў.

(БЕЛТА).

У магазін «Гастраном» № 3 (Ленінская вул., Менск) прыбыла вялікая колькасць яфскіх апельсінаў.

На здымку: прыказчыца магазіна Зіна МАРШАК упрыгожвае вітрыну апельсінамі.

Фото КАПЛІНСКАГА.

ТАВАРЫ ДЛЯ ВЁСКІ

У 1935 годзе спажывецкая кааперацыя БССР прадала [illegible] мысловых і харч[illegible] тавараў на 465 млн. руб. — на 40 проц. больш, чым у 1934 годзе. На першы квартал 1936 года запланаван завоз прамысловых і харчовых тавараў для вёскі на 160 млн. руб. замест 97 млн. у першым квартале мінулага года. Будуць завезены 4.500 тон цукру, 22.000 скрынак махоркі, 28.000 скрынак запалак, 1.500 тон кандзіцерскіх вырабаў, 3.000 тон газы, баваўняна - папяровыя тавары, абутак, гато[illegible] вае адзенне, шарс[illegible] і т. д.

ПЕРШЫЯ ЗНАЧКІСТКІ «ГПА» ДРУГОЙ СТУПЕНІ

Чатыры дзяўчыны — фізкультурніцы беларускага спартыўнага таварыства «Дынамо» — комсамолка Каваленка, Барысевіч і дзве сястры Дзятко поўнасцю здалі нормы па другому комплексу «Гатоў да працы і абароны». Гэта першыя жанчыны, якія здалі ў БССР нормы на значок «ГПА» другой ступені. Таксама здалі норму адзінаццаць фізкультурнікаў-дынамаўцаў. Пасля кантрольнай праверкі яны атрымаюць значкі. Таварыства «Дынамо» да ўсебеларускага і ўсесаюзнага з'ездаў комсамола падрыхтуе 20 значкістаў «ГПА» другой ступені.

КОННА-СПАРТЫЎНЫ ГУРТОК У КАЛГАСЕ

ЖЛОБІН, 27 студзеня. (БЕЛТА). Па выкліку комсамольцаў калгаса «Донецкий скакун», Данецкай вобласці, комсамольцы і моладзь калгаса імя Косарэва рашылі арганізаваць конна-спартыўны гурток. У гурток запісалася 40 чал. 24 студзеня адбыліся першыя заняткі. Праўленне калгаса забяспечвае гурток коньмі і сёдламі. Старшы конюх калгаса камандзір запаса кавалерыст тав. Грабенкоў навучае калгасную моладзь правілам язды на кані. Члены гуртка навучаюцца ездзіць на конях у супроцьгазах.

ЗДАРЭННІ

* **Бацькі-нягоднікі.** У будынку цэнтральнай паліклінікі ў Менску (вул. Энгельса) бацькамі быў кінут трохгадовы хлопчык па імені Вова. У кішэні ў хлопчыка знойдзена запіска, у якой гаворыцца, што ён пакінут бацькамі з-за нежадання яго выхоўваць. Вова накіраван у дзіцячы дом. Прыняты меры да росшуку бацькоў.

* **Няшчасны выпадак.** Гр-ка Дрыкрэйн, якая пражывала па Чырвонасцяжнай вуліцы № 26, у часе мыцця бялізны ўпала з маста ў раку Свіслач. Труп з ракі дасталі і накіравалі ў судова-медыцынскі інстытут для экспертызы.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Згодна пастановы бюро гаркома КП(б)Б ад 27 студзеня г. г. арганізуюцца семінары прапагандыстаў кандыдацкіх школ і гурткоў па вывучэнню гісторыі партыі, якія будуць працаваць тры разы ў месяц з адрывам ад вытворчасці.

Першыя заняткі семінараў адбудуцца 29 студзеня ў 10 гадзін раніцы ў Доме партактыва. На семінары павінны з'явіцца наступныя таварышы:

На семінар па гісторыі партыі: **Калента, Сямёнаў** (Наркомасветы), **Ліўшыц** (Дзяржбібліятэка), **Цукерман, Свердлін** (фабрыка «Кастрычнік»), **Злота** (Музей рэвалюцыі), **Давідовіч** (шпалерная фабрыка), **Брук** (інстытут працы), **Фрыдман** (фабрыка «Комунарка»), **Мурох** (сакратар парткома завода імя Молатава), **Горфінкель** (ф-ка «Комунарка»), **Струнскі** (друкарня імя Сталіна), **Левін** (ф-ка «Кастрычнік»), **Лаўрыновіч, Зарэцкі** (фабрыка імя Крупскай), **Пружыніна** (спецлабараторыя), **Фідлер** (друкарня імя Сталіна), **Шыф** (аўтарэмстанцыя), **Залатарэвіч** (завод імя Варашылава), **Ліпковіч** (ф-ка «КІМ»), **Нямірскі** (хлебазавод), **Пячонка** (МТС), **Голуб** (Наркомасветы), **Кількевіч** (НСШ — дырэктар), **Юшкевіч** (Крупецкі сельсовет), **Алейнікаў** (РВК), **Бохан** (Папярнянскі соўгас «Комсамолец»), **Веніслаўскі** (БДВ), **Дзімчук** (соўгас «Большэвік»), **Град** (ЦВК), **Лабанеў** (Строчыцкі сельсовет).

На семінар кандыдацкіх школ: **Ерома, Звенчык** (фабрыка «Кастрычнік»), **Багданаў** (лямцавая фабрыка), **Швед** (Эльвод), **Юрэвіч** (спіртзавод), **Гельфанд** (завод імя Варашылава), **Эпштэйн** (фабрыка 8-га сакавіка), **Гарэлік** (ф-ка імя Куйбышава), **Дрэйзін** (ф-ка «КІМ»), **Зуенчык** (Дзяржплан), **Паддубны** (аўтарэмстанцыя), **Вараб'ёў** (калгас «Новы шлях», Астрашыцка-Гарадзецкага сельсовета), **Шэрбовіч** (соўгас «Тарасава», Ратамскага сельсовета), **Сушкевіч** (соўгас «Русіновічы», Самахвалавіцкага сельсовета), **Мечальскі** (соўгас Горкі-Абчак, Абчакскага сельсовета), **Сшыслёнак** (соўгас «Комсамолец», Папярнянскага сельсовета), **Фёдараў** (калгас «Транспартнік»).

Сакратар Менгаркома КП(б)Б
ХАДАСЕВІЧ.

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Першы Беларускі дзяржаўны тэатр БДТ-1

Сёння, 28 студзеня. ПЛАТОН КРЭЧЭТ

Пачатак у 8 г. веч.

Білеты прадаюцца ў касе тэатра.

Пам. клуба МЕТАЛІСТАЎ (вул. Кірава, 12, тэл. 25-384)

Спектаклі смаленскага абласнога тэатра

музкамедыі

Сёння, 28 студзеня, ПРЭМ'ЕРА (паст. картка № 46)

Mlle НІТУШ

Пачатак роўна ў 8 гадз. вечара.

Каса адкрыта з 12 да 2 гадз. дня і з 5 да 9 гадзін вечара.

Гукавы кінотэатр „Чырвоная зорка"

Гукавы мастацкі фільм ПАДРУГІ

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР «ПРОЛЕТАРЫЙ»

Амерыканскі гукавы фільм Чалавек-невідзімка

Кіно СПАРТАК

Ад 28 студзеня выдатны мастацкі фільм

БЭЛЛА

(па Лермантаву)

Драма ў 8 частках

У праграме — кінохроніка

Штодзенна 4 сеансы.

Каса — з 4-х гадзін дня

ГУКАВЫ КІНОТЭАТР „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ"

Ад 28 студзеня

На экране гукавая КАМЕДЫЯ вытворчасці „ЛЕНФІЛЬМ"

ТРЫ ТАВАРЫШЫ

Рэжысер С. ЦІМАШЭНКА. У галоўных ролях: засл. арт. рэсп. Н. БАТАЛАЎ, А. ГАРЮНАЎ, ЖАРАЎ, Т. ГУРЭЦКАЯ і В. ПАЛОНСКАЯ.

У праграме—кінохроніка САЮЗКІНО.

ТОРГСИН

На падставе пастановы СНК СССР ад 14 кастрычніка 1935 года

Усесаюзнае т-ва „ТАРГСІН"

спыняе сваю дзейнасць 1 лютага 1936 года

Атаварванне імянных кніжак «ТАРГСІНА» будзе праводзіцца да 31 студзеня 1936 года ўключна.

З 1 лютага 1936 года кніжкі «Таргсіна» будуць несапраўдны.

Прэтэнзіі ўстаноў, прадпрыемстваў і асоб (апрача трымальнікаў кніжак «Таргсіна») могуць прад'яўляцца Белканторы «Таргсіна» да 10 лютага 1936 года.

БЕЛКАНТОРА УСЕСАЮЗНАГА Т-ВА «ТАРГСІН».

БЕЛДЗЯРЖКАНСЕРВАТОРЫЯ

абвяшчае НАБОР на курсы

для дарослых без адрыву ад вытворчасці па спецыяльнасцях: 1) фартэпіяна, 2) спевы, 3) скрыпка, 4) віяланчэль, 5) па духавых аркестрах і народных інструментах, 6) баян, 7) кіраўнікоў самадзейных харавых гурткоў.

Заявы падаваць у канцылярыю кансерваторыі з 10 г. раніцы да 4 гадзін дня.

Прыём заяў да 1 лютага 1936 г.

Адначасова арганізуецца ХОР.

Жадаючыя (рабочыя, служачыя і іх сем'і) падаюць заявы ў канцылярыю кансерваторыі.

ДЫРЭКЦЫЯ.

У аддзел аб'яў званіце па тэл. № 21-351

АБВЯШЧЭННЕ

Менскага гарадскога фінансавага аддзела

АБ ПАРАДКУ І ТЭРМІНАХ ПАДАЧЫ ДЭКЛАРАЦЫЙ

На падставе арт. 23 Палажэння аб падаходным падатку,

МЕНСКІ ГАРАДСКІ ФІНАНСАВЫ АДДЗЕЛ

абавязвае ўсіх асоб, маючых самастойныя крыніцы даходу (апрача заработнай платы).

да 1 лютага 1936 года падаць у Гарфа дэкларацыі аб занятках і атрыманых імі даходах за 1935 г.

За непадачу дэкларацый, або падачу іх з пропускам устаноўленага тэрміну, на вінаватых у гэтым асоб будзе накладацца штраф:

а) на платнікаў, абкладаемых падаходным падаткам па роспісу № 1 — да 20 руб.

б) на платнікаў, абкладаемых падаходным падаткам па роспісу № 2 — да 100 руб.

в) на платнікаў, абкладаемых падаходным падаткам па роспісу № 3 — да 200 руб.

Бланкі дэкларацый належыць атрымаць у фінансавым аддзеле (вуліца Карла Маркса, 16, будынак горсовета, другі паверх, пакой № 33).

МЕНГАРФА.

Віцебскі дзяржаўны педагагічны чатырохгадовы інстытут і двухгадовы настаўніцкі інстытут

абвяшчаюць НАБОР

на 6-месячныя КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ

паступаючых у інстытут з адрывам і без адрыву ад вытворчасці

На курсы прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 год з адукацыяй у аб'ёме 8—9 класаў, па праграме якіх трымаюць іспыты па беларускай і рускай мовах, грамадазнаўству, матэматыцы, фізіцы, хіміі.

4-гадовы педінстытут рыхтуе выкладчыкаў для сярэдняй школы па гісторыі, фізіцы, матэматыцы, хіміі і прыродазнаўству.

2-гадовы настаўніцкі інстытут рыхтуе выкладчыкаў гісторыі для няпоўнай сярэдняй школы.

Пачатак заняткаў 1 лютага.

Тэрмін падачы дакументаў да 28 студзеня. Іспыты з 25 па 29 студзеня.

Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: Віцебск, Пушкінская, 3, педінстытут.

Прыбываючыя павінны мець пры сабе пашпарты.

Маючыя патрэбу забяспечваюцца стыпендыяй.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Уп. Галоўлітбела № К—22. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. Тыраж 106.045.